

DOMOLJUB

ŠTEV. 47. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43
V LJUBLJANI, DNE 19. NOVEMBRA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljub« v Ljubljani.

Položaj našega kmeta.

Govor načelnika JKZ Janeza Brodarja.

»Odzvali ste se v tako velikem številu, da je to popolnoma razumljivo, kajti danes so žasi, ki jih ravno kmetje najbolj občutimo. Toliko članov je ni bilo nikdar navzočno na naših občnih zborih. Vendar je vsak prišel zato, da se tukaj porazgovorimo o naših načrtih za bodočnost, kako delati in si pomagati, da bo omogočeno življenje za naših posestvih na deželi. Hočem kratko označiti sedanje stanje za kmetijski stan. Vzrok kriz je v tem, da vse, kar naš kmet prideluje, ni skoraj nič vredno in je pod ceno, kar pa kmet potrebuje, je pretirano drago. (»Res je!«) Tako je v par besedah označena naša kriza.

Cena kmetijskih pridelkov.

Poiskal sem nekaj uradnih podatkov, na podlagi katerih moremo po primerjavi cen pred vojno videti, kako so se cene spremenile. Produkti, ki jih prideluje naš kmet, niso v nobenem pravnem sorazmerju s produkti, ki jih mora kmet kupovati. Po teh podatkih boste spoznali, kje je kriza, zakaj obstoji in da res obstoji velika gospodarska kmetijska kriza. Cene živine nam to zelo nazorno povedo. Cena volov iz leta 1913, izražena v današnji valuti, bi morala biti 10,20 Din, današnja cena pa je 8 do 10 Din, krave 9,40, danes pa 4 do 7 Din, prašiči po predvojni pariteti 13,40, danes 10 do 12 Din, pšenica 2,55, danes 2,05, rž 2,25, danes 1,60, ječmen 2,10, danes 1,70. Oves bi po cenah iz leta 1913. moral danes stati 2,30, stane pa samo 1,90. Moka bi morala stati 3,88, stane pa 3,50. Fižol 4,07, stane pa 3. Krompir 1,10, stane pa 0,50. Smrekov les (hlodi) bi morali stati 242 dinarjev, stanejo pa 180. Poleg tega imamo še mleko, mlečne izdelke in vino, ki imajo približno iste cene kakor pred vojno. Vino v vinskih krajih pa se ne more prodati, kakor bi ljudstvo želelo, da bi moglo priti do najpotrebnejšega denarja.

Kmetijska kriza je svetovna. Naša dolžnost je, da današnji občni zbor apelira na našo vlado, da pomaga v stvareh, ki bi se dale v naši državi izboljšati in ki bi ublažile hudo krizo. Smo agrarna država in pridelujemo vsega dna v večji meri, kakor pa doma za domači trg potrebujemo. Statistika naše zunanje trgovine nam pove, da se kljub temu, da pridelamo doma dovolj življenjskih potrebščin, vendarje uvaža za težke milijone tisto blago, ki ga doma ne moremo prodati. Navesti hočem nekaj zgledov:

Tuj uvoz.

V letu 1920 smo uvozili ječmena za 18 milj. dinarjev, koruze za 48 milj., ovsu za 2 milj., krompirja za 36 milj. (Klici: 3 milj. ga pa ne moremo pridelati), zelja za 2 milj., čebule za 3 milj., repičnega olja za 4 milj., masti za 24 milj. in loja za 8,7 milj. Din iz teh uradnih podatkov je razvidno,

da bi se dalo glede naše strašne gospodarske krize nekaj odpomoči. Vlado bi opozorili, da stori potrebne korake, da naj vsaj tistega blaga ne uvažamo, ki ga naš kmet za nobeno ceno ne more prodati.

Kar kmet kupuje.

Ogledno si cene tistega blaga, ki ga naš kmet potrebuje. Ta stran kmetijske krize je posebno zanimiva. Zelezo v palicah je stalo l. 1913. 100 kg 249,70 Din, današnja cena pa je 350 Din, lito železo prej 275 Din, danes 380; mlatilni stroji leta 1913. 2.100 Din, danes 3200, slamoreznice leta 1913. 2000, danes 3000 Din, geplji prej 1700, danes 2900. Stavbne potrebščine: opeka prej 844, danes 500 do 600 Din, cement prej 41,20, danes 53. Manufaktura: angleško sukno leta 1913. 110—154—198, danes pa 350—400—450, češko sukno 44—55—66, danes pa 80—120—170. Približno isto razmerje je pri drugih cenah blaga.

Iz navedenih podatkov, ki predstavljajo naše glavne kmetijske potrebščine, je razvidno, da so cene nesorazmerno višje kakor predvojne. Vse tisto, kar kmet prideluje, ima mnogo nižje cene kakor prej. Narobe pa opažamo pri življenjskih potrebščinah, ki jih kmet kupuje, povišanje. Kava je stala popreje 1713 Din za 100 kg, danes 4000, sladkor 9,70 1 kg, sedaj 12 do 14 Din.

Po vsem tem je današnja kmetijska gospodarska kriza za nas popolnoma razumljiva. Te številke nam tako jasno govorijo, da je zastoj zgubljati vsako drugo besedo. Če te številke preracunate, se na prvi mah vidi, da je današnja kriza tako velika, da je nevdarljiva in da je propast naših kmečkih posestev neizbežna, če se temu ne odpomore. Zakaj ne padajo cene industrijskih produktov vzporedno s cenami kmetijskih pridelkov in obratno? Moje mnenje je, da se pri nas premalo štiti naš kmetijski stan. Zato bomo predlagali resolucije, s katerimi se bomo obrnili na vlado, da čim prej in bolje zaščiti naše kmetijske interese.

Ta kriza pa se ne bo poznala samo na naših kmetijah, ne samo v žepu kmetijskih gospodarjev, marčje bo polagama prešla tudi na druge stanove. Ze čuvemo tožbe od industrijalcev, obrtnikov in trgovcev, da ga blaga ne prodaja več tako, ker ni odjemalcev-kmetov. Zato je še toliko bolj upravičeno, zahtevati od vlade, da bi storila potrebne korake, da prepreči večjo in nevarnejšo krizo, ki bi povzročila narodu in državi velikansko škodo, če se ne odpomore glavnemu stanu, ki je podlaga vsem drugim, kmetiskemu stanu. (Ploskanje.)

Davki.

Z dežele dujemo, da davčni uradi razpošiljajo položnice za plačevanje davkov, da pa kmetje ne moremo plačati, ker nismo prodali pridelkov in jih

ne moremo prodati tudi za nizke cene ne, da bi zadostili državljanški dolžnosti plačevanja davkov, v kateri je bil naš kmet tako točen. (Pritrjevanje in ploskanje.) Večjemu številu kmetov preti ru-bežen in nasilna isterjava davkov. Zato bomo v resoluciji sklenili in apelirali na vlado, da rok za plačevanje davkov podaljša do novega leta in da omogoči zvestim kmetom naše države, da zamoremo plačati davke, ker smo vedno in vestno vršili (pritrjevanje), da se ne bo nalagala nepotrebna sramota na glave naših kmetov.

Poleg navedenega tlačijo našega kmeta še druge stvari, glede katerih imamo dolžnost, da jih omenimo. Nekatero obremenitve so vzrok, da se poslabšuje že itak slabo stanje našega kmeta. Vemo, da je izšel novi šolski zakon, ki izredno težko obremenjuje naše občine. Občine, ki so imele 100% doklade, jih imajo danes 200% ali še več. Tudi glede tega se bomo obrnili na vlado, da nam ta težki jarem olajša.

Z ustanovitvijo banovin smo dobili precójnija bremena v letošnjem

banovinskem proračunu.

Ko smo v svoji strokovni organizaciji izvedeli za te obremenitve, smo šli takoj v deputacki k banu ter ga prosili, da v prihodnjem banknem proračunu kolikor mogoče omili šest banovinskih davkov, ki jih predpisuje letošnji banovinski proračun. Dalje smo ga prosili, da bi se letošnji prihranki uporabili za pospeševanje kmetijstva. (Pritrjevanje.)

Mestne trošarine.

Dodatni se moram nekaterih davkov, ki jih nalagajo nekatere mestne občine, predvsem ljubljanska. Letos ne moremo prodati krompirja skoro za kakor eno ceno. V Ljubljani moramo plačati nič manj kakor eno desetino od vrednosti užitniške trošarine. (»Skandal!«) V naših so pobirali desetino graščaki, pa je bila potem odpravljena, danes pa je to vpeljala mestna občina ljubljanska. Breme je pretežko in pretirano. Apeliramo na mestno občino, naj ne nalaga pretiranih užitina na pridelke okoliških kmetov.

Tudi nekatere druge užitniške trošarine so zelo visoke. Tudi za te bi prosili mestno občino olajšav, sicer bo mesto zgubilo glavnega in najbolj sigurnega odjemalca — kmeta.

Zavarovalnice.

Omeniti moramo še eno obremenitev, ki nam preti, in sicer od strani zavarovalnic. Zadnjih par dni smo žuli, da so se zavarovalnice združile v nekaj kartel in da bodo povisale zavarovalnino za gotove stvari skoraj za 100%. Če bi ne bila pri tem prizadeta toliko dežela, bi ne imeli toliko proti. Vemo pa, da bodo novi miljoni šli iz dežele v mesta, kar bo še bolj postrilo sedanjo, že itak toliko težko krizo.

Tu navedene stvari so velika bremena. Posledke naše kmetijske krize ne bodo ostale samo na ramenih kmeta, marveč bodo prešle tudi na

droge stanove. Zato bomo apelirali na vlado, da hitro in energično ukrene, da pomaga tistim, ki so steber naše države. (Ploskanje.) Gospodom pri banski upravi bomo tega pojasnili, kak je naš položaj. Upamo, da bodo imeli toliko srca, da bodo prišli z energično organizacijo našega kmetijskega gospodarstva. Zato predlagam, da gre deputacija k predsedniku vlade, ki mu bo natančno obrazložila težko našo stanje, da bi se čim prej podvzeli energični koraki za odpravo tega nezdravega stanja.

Končevajoč svoj govor, izrazim največje veselje, da ste se v tako velikem številu udeležili običnega zbora, kar je dokaz vaše zavezanosti in obenem upanja, da bodo glasovi tolikihga števila mož nekaj zalegli, kjerčeli se bodo oglašili.

Za našo krič

(Nečaj besed k loteriji v korist doma za slačkinje.)

Majhne so naše slovenske kmetije. Celo največji gruntarji so proli posestnikom v južnih delih države navadni bajtarji. Ni čudno torej, da pred marsikaterega skrbnega očeta s številno družino pa z melim pčestvom štopa težko vprašanje, kako spraviti k poštemu kruhu svoje otroke, zlasti hčere. Vse ne morejo ostati na domu. mnogokrat niti v domači ali vsaj sosedni župniji v službi na kmetih. V mesto morajo. Na Gorenškem jih mnogo, morda še preveč, zapuste tovarne. Dolenjska, bivša Stajerska tovarn nima, vsaj razmeroma toliko ne. Tako odhaja zlasti v zimskih mesecih, ko dnarskega dela na kmetih priranjkuje, dan za dnem mnogo deklet z dežele v mesto: v Ljubljano, Maribor, pa tudi v Zagreb, Belgrad itd. Največkrat si najdejo kruha kot služkinje.

Kakšen je njihov položaj? Dekle odide zdoma največkrat na slepo srečo, ne da bi imela zagotovilo, da že prvi dan nastopi službo. Neredkokrat je brez denarnih sredstev. In kot sirota se znajde sredi tujeja mesla, sredi tujih ljudi. Po cele tedne ne dobi službe ali pa mora prijeti za tako skromen zaslužek, da je izrabljanje očitno. Posebno težko pa je priti do boljšega položaja tisti, ki ni prinesla zdoma nikake gospodinjske izobrazbe. Nevaženo dela pri gospodi pehajo iz službe v službo. Pogostna brezposelnost ji izžrpa zadnje prihranke, ako pa se pridruži še bolezen, potem nima beliča niti za zdravila niti prostora, kamor bi legla. Koliko pa je starih onemoglih, ki so v službah pustile svoje moči, pa zanje nima prostora niti mestna ubožnica. Da marsikatero pritira tak beden položaj na opolzka pola, na rob obupa, da celo do samomora, je razumljivo tembolj, ako ji po nesrečnih opoliščinah v službi ni bila dana niti prilika obiskovati službo božjo.

In vendar so ta dekleta prav tako kri z dežele, ki je ne smemo pustiti zastrupljati ako hočemo, da ostane celotno slovensko telo zdravo. Za delavke, ki so zaposlene v tovarnah, n. pr. v Tržiču, pa sicer brez doma, je krščanska usmiljenost zgradila lep deklinski dom, pred nekaj dnevi smo čitali v Slovincu, da se v Kranju zgradi za delavke sličen dom. Prav je tako. In le pozdravljati je stremljenje tistih, ki si prizadevajo našim delavskim dekletom ohraniti poštenje in jim nuditi stanu primerne izobrazbe, toda ali naše služkinje po mestih ne zaslužijo sličnega doma, doma za čas brezposelnosti, za čas bolezni, za starost,

Učinka se v oson
LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

preganja bolečine

Zoper bolezni v ledjih

rabite SLOAN-ov LINIMENT

Zakaj bi trpeli neznosne bolečine, ko se jih lahko iznebite z nekoliko SLOAN-OVEGA LINIMENTA! SLOAN-A ni treba vtrati, ker sam prodira v kožo, ogreva in pomirja bolna mesta preganjajoč bolečine.

Imejte vedno po eno steklenico v rezervi. Uporabljanje enostavno. Ne meže kože.

Uporabljajte SLOAN zoper revmatizem, išias, bolečine v ledjih, ledvične bolezni, izvintjenja in kontuzije ter zoper mišične bolezni vseh vrst.

doma, ki bi jim bil hkrati šola, kjer bi se učile vsega, česar potrebujejo pri gospodinjstvu: šivanja, likanja, kuhanja itd. Da je potreba nujna, kaže zaščno zavetišče, ki so si ga osnovali služkinje v Ljubljani v prostornih zavoda č.č. sester v Slomškovi ulici. Preko tisoč deklet je tu že v letošnjem letu našlo pribežišče in hrano za nekaj dinarjev. Izkazalo se je, da je ta ustanova, dasi žele v potehkih svojega razvoja nujno potrebna podpore krščanskega usmiljenja, ki naša dekleta reši pred gmotno, telesno in duševno propadjo. Izkazalo pa se je, da je to zavetišče vse premajhno, da bi moglo zadostiti celotnim potrebam. Služkinje na splošno nimajo bogatih gospodarjev, kakor so tovarnarji, ki bi z velikimi vsotami bili pripravljeni prisokčiti na pomoč, da bi storen dom zrastel v nekaj letih iz tal. Tudi pri oblasteh njihov klie po pomoči doslej ni še našel tistega odziva, kakor v večjih mestih drugih držav. Z lastnimi prispevki, ki so si jih odrgale od svojih skromnih plač in deloma z darovi usmiljenih src, so si kupile v Ljubljani zemljišče za bodoči dom. Toda za stavbo samo bo treba še mnogo novcev. V ta namen so sklenile prirediti loterijo, ki bi prinesla nekaj tisočakov. Dobitki so prav lepi. Prvi dobiček: konj ali pa sobna orava, dalje šivalni stroji, kolesa, ure itd. Srečke po 5 dinarjev so bile poslane vsem župnijam ljubljanske škofije. Nekateri, dasi majhne župnije, n. pr. Zalilog, Št. Jakob ob Savi, so se prav dobro odzvale in razprodale ne samo poslance srečke, ampak jih še naknadno naročile. Ako jih v vaši župniji morda ni več, morete pisati ponje in sicer na naslov: Zadruga Služkinjski dom, Ljubljana, Semeniška ulica 2. Za par srečk pošljete lahko denar kar v pismu, ali se vam pa na željo priloži položnica. Dne 1. decembra bo žrebanje; zato z naročilom pohitite.

S tem, da kupujete srečke, koristite občje slovenski stvari, saj gre za naše služkinje, za kri naše krvi in za zdravje našega naroda. Dom služkinj je ne samo potreben, kulturna dolžnost Slovenije je tudi, da ga postavi v najkrajšem času.

Vreče.

Kdor rabi vreče kupi jih natečenje pri tvrdki:

Mirko Mlakar

Ljubljana - Slomškova ulica št. 11

Novice iz Belgrada.

Vnaši prestolici so 11. novembra odkriili spomenik hvalečnosti francoskemu narodu.

Ob tej priliki je došlo v Beograd pod vodstvom ministra Champetier de Ribes, ki je odličen francoski katoliški politik, posebno odposlanstvo francoske vlade. Naši in francoski govorniki so v svojih govorih navdušeno slavili prijateljstvo naše države s Francijo, ki je bila, je in ostane naša glavna opora in strah naših sovražnikov. Velikih svečanosti sta se udeležili tudi Nj. Vel. kralj in kraljica.

Ministrstvo za poljedelstvo je nedavno poslalo v Avstrijo in sicer na Vorarlbersko

komisijo v svrhu nabave plemenskih junic in mladih krav ter bikov montafonske pasme. Za to nabavo je dalo ministrstvo 400 tisoč Din, uprava dvora pa 30 tisoč Din. Komisija je za ta denar nabavila v Montafonu 34 brejih junic in krav in na račun vrbaske banovine še posebej 17 bikov in 16 junic. Tri mlade krave so kupljene za dvor.

S sejami je zopet pričel 17. novembra v Belgradu

vrhovni zakonodajni svet.

Na dnevnem redu je pred vsem nadaljevanje pregleda gradbenega zakona.

V najkrajšem času se bo vršil

pregled denarnih zavodov in ustanov cele države.

Komisarji bodo svoja poročila o pregledu poslali trgovinskemu ministrstvu. Vse tiste družbe, ki ne delajo po zakonu o deiniških družbah, bodo strogo kaznovane in se jim bo po potrebi tudi ustavilo poslovanje.

Izšel je

zakon o strokovnih šolah za pomožno osebje za zdravstveno službo.

Za pomožne sestre se ustanovijo šole v Ljubljani, Zagrebu, Belgradu in Skoplju. V te šole za zaščitne sestre (sestre pomočnice) se bodo sprejemale učenke iz 4. razreda meščanskih ali srednjih šol. Pouk bo trajal tri leta. Dokončana šola s položenim izpitom bo enaka maturi glede na usposobljenost za uradniški položaj v državni

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Učenjaki vstopajo v katoliško cerkev. Zadnji čas je sprejel katoliško vero znani angleški pisatelj Evelyn Wagh. Angleško protestantovsko časopisje se čudi, kako je mogoče, da pristopajo v katoliško cerkev baš številni priznani pisatelji in pisateljice. Med najvažnejšimi je Chesterton, čegar proizvode šteje sedanja književnost med najpomembnejše. In čudno: v katoliško cerkev pristopajo ljudje najmoderneje smeri. Zakaj hočejo ravno taki ljudje biti katoličani, se izprašuje angleški tisk. Vzrok bo pač ta, da neredko ravno moderni človek občuti najbolj vso zmedo današnjega časa in hrepeni po nečem trdnem, stanovitem, nad sedanjim časom stoječim, božjim... kar je edino in samo katoliška cerkev.

s Katoliški radio. V Vatikanu vidijo prejkoslej v radiu najvažnejše sredstvo za versko propagando v smislu apostolske misije. Prepričanje vlada, da tudi z novo vatiškansko postajo ne bo kazalo puščati v nemar ostali radio. Zato je našlo prizadevanje njujorškega nadškofa Havesa, da bi namreč sklenil čim ugodnejše pogodbe med Cerkvijo in radio-družbami, našlo popolno odobravanje v sveti Stolicy. Zaključek teh pogajanj je »katoliška ura« v radio-programu nekaterih ameriških družb, ki naj se uvede po možnosti tudi v programe drugod po svetu. Škofje posameznih držav naj stopijo v pogajanja z državami ali zasebnimi radio-družbami, zakaj »niti pridi-ga, niti tisk ne moreta tako uspešno vršiti apostolata po domovini kakor radio« in »izza Voltove iznajdbe ga ni odkritja, ki bi se moglo označiti kot enako dragoceno v uporabi pri službi za krščansko Resnico«. To so besede sedanjega papeža samega.

Avstrija.

s Nova narodna skupščina. Avstrijski parlament šteje 165 poslancev. Od teh so dobili pri zadnjih volitvah socialni demokrati 72 in so postali tako najmočnejša skupina v zbornici. Pridobili so en sedež. Krščanski socialisti, ki so imeli prej 73 poslancev, so ohranili to pot le 66 in zgubili tako sedem sedežev. Tretja skupina v zbornici bodo Schoberjevi pristaši, ki so si priborili 19 sedežev. To so bivši Velenemci in mali del kmetov (»Kmeti list« naziva »šobrovce« »Samostojno kmetijsko stranko«!) Najšibkejša skupina so takozvani hajmverovci, ki bodo imeli v zbor-

ni službi. Za pomožno osebje bolničarjev in bolničark se prav tako ustanovijo povsod pri obstoječih zdravstvenih ustanovah šole, v katere se sprejemajo gojenci, ki so z uspehom dokončali 4. razred ljudskih šol. Pouk v teh šolah traja 18 mesecev. Ustanovile se bodo tudi nove šole za babice, in sicer tam, kjer še ne obstajajo, v Sarajevu, Skoplju. V šolo za babice se sprejemajo učenke, ki so dogotovile najmanj 4. razred ljudske šole. Z dovoljenjem ministrstva za socialno politiko se lahko ustanovijo za vse to osebje zasebne šole.

Hitro! Hitro! 50.000 dinarjev

RADION

nagradna naloga

ki se zaključuje

30. XI. 1930

Kdor želi dobiti nagrado, naj gre takoj k svojemu trgovcu in naj zahteva brezplačno karto za sodelovanje in pogoje!

nici osem poslancev. Koroški Slovenci so oddali svoje glasove krščanskim socialcem in jim pripomogli tako do dveh poslancev. V koroški deželni zbor pa so tudi Slovenci prodrli z dvema svojima kandidatom. Stara vlada pri volitvah ni dobila večine in zato bo morala odstopiti. Kdor hoče v Avstriji vladati, mora imeti najmanj 83 poslancev; takega števila nima nobena stranka. Zato je zelo težko prorokovati, kdo bo sestavil novo vlado, ki bi imela na svoji strani večino parlamenta, posebno, ker so si voditelji raznih strank tako navzkriž. Mogoče so tudi nove volitve, ki pa bi v bistvu bržčas ne prinesle posebnih sprememb. Bližnji dnevi bodo prinesli jasnost tudi v tem pogledu.

Italija.

s Naše državljane izganjajo. Fašistične oblasti so zadnje dni izgnale iz Zadra mnogo jugoslovanskih državljanov, trgov-

cev in drugih. Naj omenimo, da puste jugoslovanske oblasti popolnoma pri miru številne trgovce italijanske državljanke, ki prebivajo v Splitu, Šibeniku, Dubrovniku, da celo v Zagrebu, Ljubljani in v Belgradu. Z neopravičenimi izgoni kršijo fašistične oblasti netunski dogovor in pospešujejo kaj slabo tudi italijanskemu narodu potrebno prijateljstvo z našo državo.

s Italijanska vlada je zadala goriškim Slovencem zopet hud udarec. Ustavila jim je edini tednik »Novi list«, ki je imel nad 20.000 naročnikov. Ubogi naš narod!

s Aretacije. V zadnjih dneh so zaprli v Italiji številne ugledne politične osebnosti, med njimi bivšega ministra Bonomija, bivšega državnega tajnika v Nittijem ministru Bellotija, bivšega vojnega in finančnega ministra Solerija, odvetnika dr. Parrija, odvetnika Rikarda Baerija, pisatelja Tino Roberta, vseučili-

K A J J E N O V E G A

škega profesorja Rossija in Bossija, dalje Fabra, Reno Garibaldija in še mnoge druge. Soleri, pristaš Giolijija, je bil na povratku iz prognanstva zopet aretiran in pojde z Bonomijem in Bellotijem zopet v prognanstvo.

s Razno. Tolminska gimnazija se letos še ne ukine. — V Rimu je umrl bivši italijanski ministrski predsednik Facta. Bil je dober mož, a brez odločnosti. Dne 30. oktobra 1922 ga je fašistovski pohod na Rim vrgel z vlade. — V Trstu so sezidali lani samo 90 hiš, največ v predmestjih. — V Vojsčici na Krasu je umrl župnik g. Alojz Pavlin, rodom iz Vipave. — Neznanci so poizkušali zažgati solsko poslopje v Bovcu. — Pri Sv. Ivanu pri Trstu je umrl Karel Šušel. — V Bazovici so pokopali Rudolfa Križmaniča. — Poštno uradnico gđe. Ivanko Prelovčevico so odslovili. Bila je zelo vestna. — V Gorah nad Idrijo razsaja griža. Josipu Kuncu so umrli tekem 14 dni trije, od 1—5 let stari otroci. — Na Vojskem je preminul 80 letni Valentin Felc, najstarejši fant v vasi. — Okoli božiča bo minulo 25 let, odkar župnikuje v Budanjah pri Vipavi g. župnik Debevec. Bog ga živi še mnogo leta! — V Cerklju je došel nov kaplan g. Premrl. — V Steverjanu v Brdih je na veke zatisnil oči kolar Jožet Hlede. — V Kojskem je bil od 1. do 9. novembra sv. misija. — V Pilskovci na Krasu so pokopali 71 letno pokojnico Karolino Zernjal-Bandeljevo. Lani leto je še z živim možem obhajala zlato poroko.

Francija.

s Evropskega vojnega je pokazal. Vojni minister je izdal okrožnico, ki zahteva, da se častniki ne udeležujejo cerkvenih slovesnosti. Kvečjemu zdostijo lahko svoji verski dolžnosti v civilni obleki. V uniformi pa Bog ne daj storiti hišo božjo, kaj šele korakati za kako procesijo. Najboljši in najboljbranišji sinovi Francije se vračajo v cerkev in najslavnostni general v svetovni vojni in voditelj francoske in drugih najvežjih armad, slavn in nepozabni Zofar, je bil zaveden katoličan. Teža ni bilo sram se Bogu v cerkvi pokazati v svoji vojaški opremi, pa je vendar priporočil Franciji zmago, kakor je ne pozna svetovna zgodovina. Pa Francija se duhovno prenavlja, je gotovo dejstvo, čeprav tudi bolečina obnem za tiste Francoze in Ne-francoze, ki plešejo po notah izmazon-skih lož.

s Božji dolži. V noči od 12. na 13. novembra se je pripetila v francoskem Lionu strašna nesreča. Porušil se je neki oporni zid in gorski plaz je najprej zasul upravno poslopje bolnišnice St. Poth'n, v katerem so stanovale bolniške sestre. Na 300 m široko in 80 m globoko se je premaknila, vsa, zaradi dežja omehčana prst hrba in treščila ob temelje 22 stanovanjskih hiš, ki so se podrle. Reševalna dela so se po večkratnih poskusih morala ustaviti, ker je bila nevarnost novih plazov. Komaj so spravili izpod razvalin prve mrtve, so se vrstili od 3 do 7 zjutraj nadaljnji plazovi, kakor da bi se hotel ves hrib podreti. Razvaline hiš so zasule gasilce, policiste in bolniške vozove. Pri tem

d Gosp. knezoškoč ljubljanski dr. Gregorij Rožman je izdal vernikom svoje škofije prvi pastirski list, v katerem govori o nalogah, ki jih Bog daje katoliškemu škofu.

d Tridesetletnico svojega ravnateljstva v Marijanišču je obhajal 15. novembra g. prelat Andrej Kalan v Ljubljani. Proslave v najbolj zaključeni družbi se je udeležil tudi g. minister dr. Anton Korošec. Gospoda prelata Bog ohrani še mnogo, mnogo let!

d 70 letnico je obhajal te dni bivši narodni poslanec in minister g. Ivan Roškar, posestnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Na mnoga leta!

d Bivši minister g. dr. Anton Korošec je prispel v Slovenijo.

d Štirideset let bo minulo dne 23. novembra, odkar deluje kot dirigent kapelnik g. dr. Josip Čerin. Pač redka štiridesetletnica!

d Štirideset let že poje pri Glasbeni matici v Ljubljani g. Janez Završan, zlasti kot baritonist v kvartetu. Preteklo nedeljo 16. novembra je ta kvartet pri sv. maši ob pol 12 v ljubljanski stolnici krasno zapel znano Nedvedovo mašo »K Tebi srca povzdignimo«. V ponedeljek pa je omenjeni kvartet v proslavo Završana privedil dobro uspeli koncert. Želimo g. Završanu, da bi še dolgo let prepeval Bogu v čast in narodu v ponos!

d Stihli z ljudstvom se vrše naprej. Iz Ljubljane so se gg. ministri Siskič, Sver-

je bilo ubitih 12 gasilcev, štirje policisti in dva zdravnik. Človeških žrtev je v vsem nad sto.

Poljska.

s Volitve so se vršile preteklo nedejo v Poljski republiki. Zmagal je diktator Pilsudski. Od 444 poslancev jih je dobil 244, (levičarji 81, nar. demokrati 14, Ukrajinci 21, Židi 10, Nemci 5, kćmunisti 7.) Pilsudski bo lahko že naprej ekserciral s parlamentom. Napredoval je od zadnjih volitev za 114 poslancev. Pred volitvami je dal svoje pol. nasprotnike zapreti, da niso mogli proti njemu agitirati. To je svoboda in demokracija 20. stoletja.

Amerika.

s Pomen zadnjih volitev v poslansko zbornico. Ves svet je bil iznenaden, ker so pri zadnjih volitvah v parlament Združenih držav Severne Amerike glasovi takozvane demokratske stranke tako silno narasli. Poročali smo že, da je v poslansko zbornico prišlo 217 demokratov, 217 republikancev in en poslanec samostojne kmetske stranke. Ker je sedem republikancev izjavilo, da se pridružijo demokratu, je jasno, da bodo imeli v parlamentu, kjer so imeli doslej glavno besedo republikanci, poslej demokrati vodilni vpliv. Ker demokrati v veliki večini nasprotujejo prepovedi alkoholnih pijač, bo vlada, ki sestoji iz republikancev, prepoved čje ne ukinila, najbrž vsaj omilila

ljuga. Svegel in Serneč odpeljali na Štajersko. Obiskali so Celje, Maribor in Ptuj, kjer so sprejemali želje in pritožbe. Ljudstvo bo zelo hvaležno, če se bodo številne in nujne želje in potrebe naroda na pristojnih mestih upoštevale in čimprej uresničile.

d Celjski podžupan g. dr. Ogrizek je prejel 11. novembra od celjskega mestnega magistrata sledeči odlok: Kraljeva banska uprava dravske banovine v Ljubljani Vas je s svojim rešenjem od 10. t. m. II. Nv. 33.758 na podlagi odloka g. predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih poslov razresila mesta podnačelnika in občinskega odbornika mestne občinske uprave v Celju.

d Slovensna blagoslovitev temeljnega kamna »Prosvetnega doma« v Novem mestu se je izvršila dne 11. novembra. Blagoslovitev je izvršil g. prošt K. Cerin.

d Današnji številki so priložene dopisnice, potom katerih se lahko naročite na najboljše, najlepši in najcenejši slov. dnevnik: »Slovenec«. Poskusite vsaj za en mesec! Boste videli, da Vam bo list ugajal in ga ne boste hoteli dati več iz hiše.

d Orožnika Šnuderl in Mežlič, ki sta bila ranjena na Jezerskem, sta že toliko okrevala, da bosta v par dneh zapustila bolnišnico.

d 3000 novih mohorjanov je letos na na Koroškem.

d Cesta Cerkljuca—Begunje—Št. Vid ima v proračunu vsoto 3,991.496 Din in ne tri-

in dovolila morda točenje piva in lahkega vina. Demokrati so tudi nasprotni previsokim uvoznim carinam, ki so zaprle sicer vrata evropskemu blagu, a spravile obnem Združene države v nasprotje z vsem svetom. Mogoče je torej, da bodo nekatere carinske postavke znižali in s tem ublažili evropsko gospodarsko krizo. Volitve v Združenih državah so torej pomembne za ves svet.

Drobne novice.

28.000 vagonov premoča potrebuje letno češka Praga.

Pol milijona ljudi je obiskalo lani Lurd od aprila do septembra.

3 milijone 400.000 Din je daroval za brezposelne predsednik češke republike Masaryk.

Katoličan ne more postati uradnik v »moderni« Turčiji.

Čehi so prodali v desetih letih Rusom za dva in pol milijarde raznega blaga.

7000 delavcev bo zaposlenih pri novi Batovi tovarni čevljev v romunskem Temišvaru.

Več kot 54 milijonov meterskih stotov pšenice je pridelala letos Avstralija.

Tudi vojno ministrstvo je prevzel grški ministrski predsednik Venizelos.

Belgijska vlada je podala ostavko, ki je pa kralj ni sprejel.

Italijanski protifašisti so pretepli italijanskega konzula v francoskem Toulouzu.

101st milijonov, kot nam je zadnjič tiskarski skrat potaknil.

d V pojasnilo vsem, ki mislijo pristopiti k Sokolu, priobčujemo dopis, ki ga je prejel gospod, kateri je prijavil svoj pristop Sokolskemu društvu v svojem kraju. Dopis se glasi: »Na Vašo prijavo, da želite pristopiti kot član podpisanega društva, se vam priobči sledeče: 1. Prijavo za vstop je treba izvršiti na za to predpisanih prijaviteljih, ki jih dobite na zahtevo pri društvenem tajniku. — 2. Prijavitelj mora prebiti šestmesečno preizkusno dobo, nakar se sprejme s tozadevnim odborovim sklepom. — 3. Sokol je idejna organizacija. Vseled tega more postati član le tisti, ki vstopi prostovoljno brez pričakovanja kake osebnosti koristi ali brez strahu pred kake osebnosti škodo in ki priznava in izpoveduje Tyrševo sokolsko ideologijo in miselnost. Na njo mora tudi formalno priseči. — 4. O vseh drugih obveznostih člana se blagovolite poučiti iz Statuta Sokola Kraljevine Jugoslavije, o Tyrševi ideologiji pa iz tozadevne literature. Zdravo! — Priobčujemo to v vednost tistim, ki so se odločili postati člani Sokola Kraljevine Jugoslavije. Morda jim bo ustrezno s temi pojasnili.

d Ometanje štedilnikov in peči v zasebnih stanovanjih se bo vršilo samo tedaj, kadar lastniki zahtevajo. Tako se glasi ministrsko dopolnilo k pravilniku za opravljanje dimnikarske obrti.

d Delovanje mariborske sadjarske zadruge je zelo uspešno in posnemanja vredno. 360 vagonov jabolk je poslala letos v inozemstvo ter s tem izvršila veliko nalogo pri vnovčevanju letošnjega pridelka v obmejnem ozemlju. Napredek je velikanski: lansko leto 130 vagonov, letos 230 več!

Sadna drevesca na sejmu v Kranju. Okrajno načelstvo v Kranju razglasa, da se bo vršila v Kranju v ponedeljek, dne 17. novembra t. l. cel dan prodaja sadnih drevesc iz drevnice v Mošnjah pri Radovljici. Prodajalo se bo izbrane dobre vrste, a tudi večje število tepk in moštnic. Drevesca so vzgojena na plitki zemlji na podlagah iz pečk divjih jabolk in hrusek iz najbolj neugodnih hribovskih leg Gorenjske. Čepečki so bili nabavljani od zdravih in rodovitnih domačih dreves. Ker pridejo drevesca iz neugodnih razmer v znatno ugodnejše prilike v kranjskem okraju, je pričakovati zelo uspešno rast in rodovitnost. Prodajalo se bo po zelo znižanih cenah.

d Za trideset milijonov prekoračen proračun. Mestni zastopniki v Zagrebu so si oni dan ogledali novo zgradbo klavnice in sicer kakor poročila časopisje, radi tega, ker se je prvotni proračun v znesku 45

Priporoča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica
Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUZNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

milijonov Din, prekoračil za 30 milijonov dinarjev.

d Izvez jaje na tuja tržišča — razen v Italijo — je zelo velik. Cene so dobre. Nasa jakova uživajo dober glas zaradi dobre kakovosti, pa tudi odbere in zavijanja.

d Dneboščina izjava patrijarha Varanava. Zbor škofov pravoslavne cerkve je te dni končal svoje zasedanje. Po izjavi patrijarha Barnabe je bilo med drugim sklenjeno, da se število pravoslavnih škofij poveča in da se zagrebška pravoslavna škofija povisa na metropolitiki položaj. Ustanovila se bo posebna organizacija pravoslavnih božmolcev, ki bo pod neposrednim vodstvom pravoslavnega sinoda.

d Francosko odposlanstvo, ki je došlo oni dan v Belgrad k odkritju spomenika hvaležnosti, je prineslo darila tudi trem našim jugoslovanskim kraljevičem: Peterček je dobil avtomobil z električnim pogonom, Tomislav zbirko vseh vrst orožja francoske vojske, a naš Andrejček avtomatično gibajočega se konja.

d Junak. Alojzij Završnik iz Fužin pri Ljubljani služi kot mornar naše voje mornarice v Splitu. V neki tamošnji bolnici so operirali nekega bolnika-Hrvata, ki je po operaciji tako oslabil, da so zdravniki vsak čas pričakovali smrti. Ugotovili so, da mu more rešiti življenje le transfuzija krvi, katero bi iz žil zdravega človeka spustili v bolnikove žile. Ko je mladi Završnik zvedel za to, je šel k zdravnikom in jim ponudil svojo zdravo kri za bolnika. Operacija so takoj izvršili. Završnik je dal dober liter svoje krvi in s tem rešil neznanega bolnika gotove smrti. Nagrado je odklonil. Najlepša nagrada mu je pač to, da je storil plemenito delo na polju ljubezni do bližnjega.

d Pretekli teden so obiskali Šumadijo in stopili v stike z narodom gospodje ministri Uzunović, Maksimović, Kumanudi, Frančič in Preka. Minister Preka je izjavil, da bodo Hrvatje junško branili svojo domovino Jugoslavijo. Minister Uzunović pa je dejal, da imamo po 6. januarju samo eno jugoslovansko narodno in državno fronto.

d Finančni minister dr. Šverljuga je pri stikih z narodom v Mariboru obljubil, da se bodo dolgovi okoli 25 milijonov Din, ki jih država dolguje bivšim okrajnim zastopom, takoj izplačali.

d V Gorenjskih pri Črnomlju je umrl 16. novembra gosp. Julij Požek, posestnik. Dolga in mučna bolezen ga je v 68. letu starosti položila na mrtvaški oder. Rajni je bil dolga leta čestni in občinski odbornik. Naj počiva v miru!

d V Celju je umrl znani slovenski veleindustrijalec g. Peter Majdič.

d Za električno žico je zgrabil mizarški učenec Jožko Poljanec v Sp. Poljskavi, doma v Slovenski Bistrici. Električni tok ga je usmrtil.

d Vlaka je povozil v Ljubljani železničarja Ivana Herman. Odrezal mu je glavo.

d Konj ga je udaril z nogo na čelo. Osemletni Mustar Jože iz Kómpolja pri Kočevju je pasel živino. Med govedino je bil tudi konj, ki je šel na približno 200

metrov oddaljeno njivo. Ko ga je Jože hotel zapoditi nazaj, je konj udaril fanta z nogo na čelo in mu zdrobil lobanjo. Mustar je umrl v ljubljanski bolnišnici.

d Plaz se je utrgal na cesti Stahovica —Gornji grad pod takozvano »Krivčevo rido«. Ovira bo trajala 1 do 2 tedna.

d Ker so se vnele saje je nastal požar v Obiškem vrhu pri Slovenjgradcu. Gruberju Luku je zgorela hiša in gospodarsko poslopje.

d Požar je uničil gospodarsko poslopje posestniku Ivanu Bratušu v Gajeveci v Slovenski Krajini. Zažgali so otroci. Gasilna društva so požar omejila.

d Ker je šel snubit drugam. Mlada 21 letna Tončka v Senožetih pri Št. Lambertu je bila dogovorjena z nekim fantom, da se bosta vzela, ko pride od vojakov. Te dni je fant prišel domov, a je šel snubit drugam. Obupana je spila pol litra octove kisline in umrla. Včasih so znali tako na oni svet hoditi samo nobel ljudje! Zdej znamo pa tudi to že na kmetih.

d Poskusite in nato presodite! Stotisoče gospodinj rabi danes pravo terpeninovo milo »Gazela«. Gospa, poskusite ga tudi Vi!

d Pri motenjih v želodcu in čreveh, bolečinah v trebuhu, razdraženosti, nervoznosti, omotici, težkem snu, splošnem slabopočutju, zmanjšani moči za delo se doseže olajšanje z dnevno čašo naravne »Franz-Josef«-grenčice. Sloviti zdravniki hvalijo izbornu lekovitost, ki jo nudi »Franz-Josef«-voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo posebno polnokrvnim, korpulentnim ljudem, trpečim na protinu in hemeroidih. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

d Resen opomin, ki nas spominja, da je skrajni čas tudi za zdravje kaj ukreniti, so — boletine. Nešteto ljudi muči revmatizem, trganje v sklepih, živčne boletine, trganje, zbadanje, glavobol, zobobol itd., drugi trpe od slabosti in drugih obolenj, ali vendar imamo tudi veliko število takih ljudi, ki so se znali vseh teh muk obvarovati. Že čez 34 let v mnogih krajih držijo stalno v hiši Fellerjev bolečine ublažavajoči Elsafluid ter se vedno iznova vesele njegovemu zanesljivemu učinku. V lekarnah in sorodnih trgovinah se dobiva Fellerjev Elsafluid v poskusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih steklenicah po 9 Din ali pa v velikih steklenicah po 26 Din. Poštni paket z 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi ali 2 velikimi steklenicami pošilja za 62 Din brez vseh nadaljnjih stroškov: Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 16, Savska banovina.

Konj, vreden 8600 Din, bo izreban na srečko za 5 Din dne 1. decembra na loteriji doma za služkinje. Poleg tega še 184 drugih lepih dobitkov. Pišite po srečko na naslov: Zadruga Služkinjski dom, Ljubljana, Semeniška ulica 2-II.

Med. univ.

dr. Slivnik Anton

od 20. XI. 1930 redno ordinira

(Z obozdravništvo ob določenih urah)

PO DOMOVINI

Smrtna kosa.

(Ziri.)

Na Dobravec pri Zireh, je v petek 14. nov. umrl velepeseznik Janez Potočnik v starosti 66 let. Pokojni je par mesecev bolehal, na težki bolezni. Prišla je smrt in nam je vzela tako odkritosrčnega moža. Zapuščila ženo in tri sinove. Pogreb se je vršil v nedeljo 16. nov. — Pokoj njegovi duši!

Sadna razstava.

(Naklo pri Kranju.)

Sadjarška podružnica v Naklem pri Kranju je priredila v nedeljo dne 9. novembra t. l. sadni ogled v novi soti v Naklem. V sadnem okolju Naklo je bila letošnja sadna letina dokaj dobra, zato se je udeležilo ogleda znatno število kmečkih sadjarjev iz vseh pristojnih vasi. Tudi sadjarška podružnica v Podbrezju je razstavila precejšnje število sadnih vzorcev. Sadni ogled je imel povsem poučen namen. Razstavljeno sadje je bilo razdeljeno na tri ločene oddelke, in sicer: 1. Sadne vrste, ki spadajo v novo določeni sadni izbor za kranjski okraj. 2. Sadne vrste, katere sicer niso sprejete v novi sadni izbor, vendar jih kaže še nadalje gojiti povsod tam, kjer zanesljivo dobro uspevajo in dokler obstaja dotično drevo. 3. V tretjem oddelku so bile razstavljene vse tiste vrste, katere danes nikakor ne odgovarjajo ne za domačo rabo in lokalni trg, še manj pa za širo kupčijo. V tej skupini so bile zastopane vse malovredne vrste, a tudi take boljše, ki ne spadajo iz podnebne in talnih ozirov v ta okolje in jih je vse skupaj treba odstraniti čimprej iz kmečkih sadovnjakov s precejšnjem. Kmečki sadjarji so imeli najlepšo priliko, spoznavati sadne vrste v obče, predvsem pa razločevati dobre kupčijske vrste od malovrednih, katero treba čimprej izločiti iz sadovnjakov. Važno je bilo zlasti spoznavanje vrst novega izbora, ki je za bodočnost sadjarstva velikega pomena.

Kulturno delo.

(Pleska—Medvode.)

V novembra v našem k. sl. prosvetnem društvu dobro delujemo. 9. t. m. se je vprizorila Finžgarjeva igra »Divji lovec« pred nabito polno dvorano. Prav vsi igralci so dobro pogodili svoje vloge, dasi so bili mnogi prvokrat na odru; v nedeljo dne 16. t. m. se je igra ponovila, tudi tokrat sroo z uspehom zadovoljni. — V nedeljo 23. t. m. popoldne ob 3. bomo pa imeli naših novih orglan cerkveni koncert. Šodolevali bodo mons. gosp. ravnatelj St. Premrl, kanonik dr. F. Kimovec in cerkveni pevski zbori iz St. Vid, Mavčič, Smednika in domači c. pevski zbor. Koncert bo vodil g. profesor M. Bajuk. Prijatelji lepe glasbe in lepega petja pridite poslušat. — Cisti dobiček je namenjen v pokritje dolga za nove orgle. — 30. t. m. bo v društv. Domu počitno predavanje s pomočjo sklopič. predstave o slonu čuri. —

Smrtna nesreča.

(Kokra.)

Dne 8. novembra je poseznika sin Virnik Alojzij iz Zg. Kokre št. 25. s svojimi brati sekal in žagal v domačem gozdu smreke, ki jih je pred par tedni nekatere kar z koreninami podrli vihar. Ko je okoli poldneva odžagal tako veliko deblo od izruvanega štora (koreneva), je slednji zgubil ravnovesje ter se zvalil po bregu navzdol. Štor je pokopal pod seboj Lojzeta in ga zaril v zemljo. Da ni bila zemlja na tem mestu mehka, bi bil Lojze na mestu mrtel. Na zasilni nosilnici so ga prenesli domov, kjer je bil takoj previden nato pa prepeljan z rešilnim avtom v bolnišnico v Ljubljano, tam pa je na notranjih poskodbah in po zlomljenju ključnice in reber umrl. Pogrebni zavod ga je pripeljal mrtvega na njegov dom v Kokro, kjer je bil pokopan na domačem larnem pokopališču. Pokojni Lojze je bil miren fant, izučil se je ključavničarstva, doslužil

pravkar vojaško službo, kjer se je izuril tudi za šoferja. Od vojakov je prišel šele pred par tedni domov v nadi, da začne novo življenje, a Bog ga je po svoji previdnosti po 22. letih zemškega življenja poklical v večno domovje. Res, ne vemo ne ure ne dneva!

Sadni ogled.

(Sora pri Škofji Loki.)

Podružnica Sadjarškega in Vrtnarkega društva v Sori je priredila 19. okt. sadni ogled v društvenem domu. Vkljub slabi letini je bilo razstavljenega dokaj lepega sadja, največ jabolka. Razstavilo je 78 kmečkih sadjarjev preko 160 vzorcev. Posebno lepo sadje so razstavili župan Franc Lušina iz Gostče, župnik Janez Kajdič, naduč. Likar, načelnik sadjarške podružnice Jamnik Janez, Ivan Kržaj iz Rakovnika, Anton Kokalj iz Pungarta, Janez Carman iz Sore, Josip Dolenc iz Pungarta in Janez Jenko iz Drage. Razstavljena Baušanova rejeta je dokaz, da ta odlična vrsta tudi v sorškem okolju dobro uspeva. Razen drugih odličnih vrst pa je bilo tudi takega materiala, ki danes ne spada več v sadovnjake. Sadni ogled v Sori, ki ga je priredila ena najmlajših sadjarških podružnic, je uspel prav dobro. Razstavo je obiskalo nad tisoč ljudi.

Razne vesti.

(Šenčur pri Kranju.)

Minuli mesec smo poročali o požarih v naši fari s pripombo, da meada ne sme biti mesec dni brez požara. No in kakor vidimo tudi ne bo, ker imamo ta mesec zopet en požar. V ponedeljek dne 10. nov. je pričelo goret pri g. M. Mulej na Lužah. Pogorelo je hišno poslopje, ki je bilo krito s slamo. Pogorelo bi še več, ako ne bi prišli tako hitro na pomoč gasilci. Vzrok požara je menda nesreča. — Farno pokopališče — počivališče mrtvih, je prav lepo urejeno. Snažnost na pokopališču za katero skrbi že 37 let požrtvovalna Voričkova mati, ki ti za majhen dar lepo očisti grob Tvojih rankih, je res zgledna. Za 30 let nazaj ti pove, kdaj je kdo umrl in kje je pokopan. Hvale vredno je, da tako skrbite za grobove rankih. Graje vredno pa je, da nekateri krajejo cvetice z drugih grobov in to pozna pomoči, kar se je dogodilo zopet letos pred praznikom Vseh svetnikov.

Igra.

(Sv. Ana pri Trzinu.)

V nedeljo dne 9. t. m. je vprizorilo naše gasilno društvo prvo igro v letošnji sezoni in sicer »Užičarji« in šaljiško »Šnubača«. Igralci so nam igro podarili prav dobro; večina jih je nastopila prvič na odru. Pričakovali bi malo več točnosti, eno uro zamude je pač preveč! Od občinstva zaželimo nekoliko več razumzanja. Društvo ba je namerava igro povopiti dne 23. nov. ob 16. Cene znižane! V naših planinah je zapadel že precejšen sneg, kar je privabilo prve smučarje na »Zelenico« in na »Kofce«. Sedaj je pa nastopilo lepo vreme in je upati, da smuka ostane v veselje smučarjev.

Stoletnica.

(Dolenja vas pri Ribnici.)

Stoletnico posvečenja župne cerkve sv. Roka in drugega postanka župnije (za Jožela ukinjena) slovesno praznuje župnija Dolenja vas pri Ribnici v nedeljo 23. t. m. V soboto ob pol 7. zvečer v cerkvi govor in razsvetljava cerkve, zvonika in kres z umetnim ognjem na hribu v Dolenji vasi. V nedeljo ob 6. sv. maša in govor urednika g. Košička, ob 10. slovesna sv. maša in slavnostni govor dekana g. Skubica. Popoldne ob 3. v društveni dvorani govor urednika g. Fr. Terseglava in petje. Za lepo slovesnost je obhajala župnija marca ljudski misijon, cerkev pa je na novo preslikana in oltarji prenovljeni. K izredni slovesnosti vabimo zlasti naše okoličane.

Naše vino in še kaj.

(St. Jernej na Dol.)

Z vinsko letino smo v splošnem še precej zadovoljni. Vinogradi v Vrbovcih, Štrivnem, Novi gori, Vrhopolju in na Kirj so dobro obrodili. Tudi kvaliteta skoro nič ne zaostaja za lansko. Zato vi-

bimo kupce: le oglašite se, dobro kapljico vam bomo nudili po 4 do 5 Din. — Mohorjanov je letos nekaj več kot lani, drugo leto pa naj ne bo hiše brez Mohorjevih knjig! Saj je papir tohko vreden! — V dneh od 28. novembra do 1. decembra bomo imeli duhovne vaje za moše in fante, zato le pohitite z delom, da se boste mogli omenjene dneve s pridom udeležiti duhovnih vaj. Naj ne bo moša in fanta, ki bi zamudil tako ugodno priliko! — Knjižnica Orehovskega prosvetnega društva je odprta vsako nedeljo od 10. do 12. ure, št. Jernejškega prosvetnega društva pa pred in po desetih maši. Segajte pridno po dobrih knjigah! Zlasti fantje, ker ti so še najbolj potrebni umske in obrazne in srčne oljke. — Tudi Ilustriranega Slovence lahko dobite za 2 Din. Če po jutranji sveči maši pri trafikantu Rolihu.

Smrtna kosa.

(St. Janž na Dolenjskem.)

Pri nas je pred kratkim umrl v starosti 76 let poseznik Josip Povše. Bil je dober gospodar in oče sedmih zdravih in krepkih otrok. Bil je dolgo let občinski odborak, vse svoje življenje pa zvest naročnik in čitatelj Domoljuba. Njegovim otrokom srodniškom in vsem znancom izrekamo sožalje. Nepozabnima možu pa naj sveči večna luč.

Pomoč stradalciem.

(Trbovlje.)

Za stradalce rudarske otroke so darovali: Zbirka slovencev v Belgiji in Holandiji. Din 2260.— Dr. Sagadin Anton v Ljubljani 100.— dekan Rihar Matevž v Kamniku 10.— hran. in pos. sv. Peter v Medvedovem selu 4.— župni urad Bizeljsko 150.— Lavantanski škof. ordinarijat v Mariboru nabral po župnijah 17.623 Din 35 par. — Skupaj pride v razdelitev Din 48.500.—

Od te vsote odpade na Trbovlje 2432.— Din na Zagorje 8.787.— na Hrastnik 7.995.— na Rajhenburg 5.458.— na Kočevje 1.958.— Nabavila se bo za ta denar pred vsem najpotrebnejša obleka in obutev šoloobveznim otrokom najpotrebnejših družin. Šolski kuhinji v Trbovljah bomo dali 2000 Din. Bog plačaj vsem!

Naša cerkev. — Postajališče.

(Tremerje.)

Vas Tremerje je v lepi dolinici ob Savinji, oddaljena 1 uro od Celja. Vaščani živimo tibo in mirno, malokdaj se oglasimo v »Domoljubu«, teravno prihaja v našo vas. Letos smo obhajali 72. god sv. Lukeža pri naši cerkvi. Pri sv. maši je pol pevski zbor Prosvetnega društva. Omenjena cerkev je podružnica laške nadižupnije. Zgrnil jo je leta 1838, neki Luka Oblak, poseznik v tej vasi. Njegov rod ne živi več. — Na žalosten način je končal življenje neki neznanec. Obesil se je v gozdu. Star je okrog 50 let, srednje postave, oblečen v lepo kmečko obleko. — Ze več časa se govori o postavitvi železniskega postajališča v naši vasi. Za našo šoloobvezno mladino je postajališče prav potrebno, ker hodijo otroci 1½ ure daleč v šolo. Večkrat zaradi hude zime, povodnji in drugih vremenskih neprilic ne morejo redno v šolo. Novo postajališče je velikega pomena tudi za turiste. Planinska kočna na Smohorju in celjska kočna Tod bi z omenjenim postajališčem pridobila veliko turistov. Tudi druge vasi v bližini bi veliko pridobile v gospodarskem oziru.

Zvonovi.

(Sv. Radegunda nad Mozirjem.)

Naša podružnica je prejela od Strojnih lisara in zvonar in Ljubljani meseca julija dva nova zvonova. Ker smo z njimi popolnoma zadovoljni, se imenovani trdkri zahvaljujemo in jo vsem toplotno priporočamo.

NAZNANILA.

n. Crnuče. Prosvetno društvo uprizoni v nedeljo, dne 23. novembra ob 3 popoldne veselo igro »Utopljene«.

n. St. Pavel pri Preboldu. Naš pevski zbor ima v soboto dne 22. nov. t. l. ob 8. zvečer in v nedeljo dne 23. nov. t. l. ob 3. popoldne v Društvenem domu v St. Pavlu pevski koncert. Spored obsega nad dvajset lepih narodnih in umetnih pesmi, katere izvajajo mešan zbor ter mladinski in ženski zbor. Pred koncertom kratko predavanje. Vsi prijatelji lepe pesmi, najljubneje povabljeni!

Prepičajte se o trpeznosti vrvarskih izdelkov iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra, cesta 31

in pri podružnicah v Mariboru, Vetrinjska 20, Celje, Kralja Petra cesta 33 in v Kamniku, Suta 4

Radio.

Vsaki delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Čas, plošče, borza, 17.30 Popoldanski koncert, 22.00 Poročila in časovna napoved. — **Cetrtek, 20. nov.** 18.00 Plošče, 18.30 Gimnastika, 19.00 Sbohrvaščina, 19.30 Geologija naše zemlje, 20.00 Vzgoja otrok, 20.30 Koncert pevskega zbora »Ljubljanski zvon«, 21.30 Samospevi Minko Puglija, 22.15 Harmonika. — **Petek 21. nov.** 18.30 Vremenslovje, 19.00 Francoščina, 19.30 Gospodinjska ura, 20.00 Vzgoja naraščaja, 20.30 Solistični nastop vijolinkega virtuozu Karla Rukla, 21.00 Radio orkester. — **Sobota 22. nov.** 17.30 Plošče, 18.00 V dolini gradov, 18.30 Popoldanski koncert, 19.30 Angleščina, 20.00 O filmski kulturi, 20.30 Citraški teret »Vesna«, 21.25 Samospevi g. Marjana Rusa, 22.17 Hawaii-jazz. — **Nedelja 23. nov.** 8.00 O vinogradništvu, 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10.00 Versko predavanje, 10.20 O evropskem gospodarskem življenju, 10.45 Šah, 11.00 Popoldanski koncert samospevi g. Juga, 12.00 Tedenski pregled, 15.00 Dekliški kotiček, 15.30 Plošče, 16.00 Pevski zbor z Viča, Dveboj na harmoniki, 17.30 »Ugrabljenje Sabince« (Ljudski oder), 20.00 Češki večer samospevi gđe. Hanušove-Rač-o-orkester, 20.00 Časovna napoved in poročila. — **Ponedeljek, 24. nov.** 18.30 Italijanščina, 19.00 Poljščina, 19.30 Higijensko predavanje, 20.00 Recitacije sokolskih pesmi, 20.30 Večer komorne glasbe. — **Torek, 25. nov.** 18.30 Mladinska ura, 19.00 Kako oskrbovati člane podjetij s kreditom na podlagi participacije, 19.30 Nemščina, 20.00 Prenos ljubljanske opere. — **Sreda, 26. nov.** 18.30 Ob 20 letnici Tolstaja, 19.00 Ruščina, 19.30 Poglavlje iz sociogeografije, 20.10 Prenos iz Zagreba.

n Božične pesmi. Za Božič priporočamo zbirko starejših božičnih pesmi za mešane zборе: »Rajske strune zadonite!« Izdal in založil jih je lansko leto V. Cadež, župnik v Mekinjah (p. Kamniku). Obsegajo skoro čisto pozabljene božične pesmi, ki pa so zložene v duhu Riharjevih in sličnih božičnih pesmi, ki so se narodu tako priljubile. Partitura stane 20 Din, glasovi so po 5 Din. Dobi-vajo se v naših knjigarnah in pri založniku.

Novi kazenski zakon.

(Nadaljevanje.)

Kaj pa kazn. dejanja v inozemstvu? Tudi na ta se razteza uporaba našega kaz. zakona, dasi ne v tolikem obsegu kot na v tuzemstvu storjena kazniva dejanja. Tu je treba ločiti, ali so storjena od tuzemca (Jugoslovana) ali inozemca.

1. Ako tuzemec (naš državljan) stori v inozemstvu (n. pr. v Ameriki) kak zločin, se kaznuje prav tako, kot bi ga bil storil doma, vendar le pod pogojem, da pride v domačo državo ali da ga inozemske oblasti izročijo našim oblastem. Vendar pa se tudi tedaj ne kaznuje, če je dotično dejanje že v inozemstvu kazeno docela prestal, ali pa je bil oproščen ali mu je bila kazen odpuščena. Prav tako ne, če se dotično dejanje kaznuje v inozemstvu le na predlog, po odobritvi ali na zasebno tožbo, pa ti niso podani (razloga o tem, kaj je kazn. dejanje na predlog itd. je v eni prvih številkih letošnjega Domoljuba!); slednjič tudi ne, če je pravica do kazni ali pregona po inozemskem zakonu zastarana.

2. Če inozemec stori v inozemstvu kaznivo dejanje, je treba ločiti, ali je to dejanje naperjeno zoper Jugoslovana ali jugoslov. državo ali zoper tujega državljana, državo.

a) Ako je kaznivo dejanje naperjeno zoper našega državljana ozir. državo, se kaznuje v tuzemstvu le, če zakon predpisuje zanj najmanj kazen zopora (torej zapor ali hujšo kazen od za-

pora, ne pa denarno kazen ali očuvalno odredbo) — seveda, če pride tak inozemec v našo državo ali je izročen njenim oblastem.

b) Ako je kaznivo dejanje naperjeno zoper katerokoli tujo državo ali tujega državljana, pa se kaznuje le, če zakon predpisuje zanj najmanj kazen robije — seveda če pride storilec v našo državo. Vendar pa se tu pregon ne sme pričeti, če tega ne odredi minister pravde. Če inozemska kazen. oblast zahteva, da se ji zločinec izroči, ga naša oblast izroči, če je to v meddržavnih pogodbah dogovorjeno; ta dogovor pa se nanaša le na določene vrste težjih zločinov. Če naša oblast tedaj zavrne izročitev ali pa se izročitev od inozemske oblasti sploh ne zahteva, tedaj se uporabi na tega inozemskega zločinca naš kazn. zakon — pod že naznačenim pogojem (da to odredi minister pravde).

Poleg tega pa našteva kazenski zakon vrsto kaznivih dejanj, kateri se kaznujejo v vsakem slučaju po našem kazn. zakonu, brez ozira na pravkar omenjene določbe, brez ozira na to, ali jih stori tuzemec ali inozemec, pa naj bodo storjeni v tuzemstvu ali inozemstvu. Kazen. postopanje se uvede uradoma, čim državni tožilec o tem zve in se tudi izvede (kolikor je pač mogoče), pa najsi se nahaja storilec v inozemstvu (recimo v Ameriki), ali najsi je kazen v inozemstvu že prestal, da, še celo tedaj se uvede pogon, če je bil storilec v inozemstvu zaradi tega dejanja oproščen od obtožbe.

50

RAZNO

18 letna deklica — desetič mati. F. A. Sultzbaugh je stara komaj 18 let, a je nedavno povila svojega desetega otroka. Prvič se je poročila, ko je bila stara 14 let, v letu 1923. V tem zakonu je imela najprej dvojčke, takoj naslednje leto trojčke, in leto pozneje zopet dvojčke. V letu 1928, se je mlada ženska v drugič poročila. Preteklo leto jo je štorklja zopet obiskala z dvojčki, in letošnje najnovejše njeno darilo je hčerka. Od vseh otrok pa živita samo dva, eden iz prvega zakona in tisti, ki je bil zdaj rojen.

Mati ne dela. Odrašen deček v nekem mestu na Angleškem je dobil malo delo. To je bilo njegovo prvo delo. Pa se je hvalil — o plači in delu rekoč: »Vsako jutro vstanem ob 5.30 ter pojem zajutrek.« »Ali še kdo drugi vstane?« »So ga vprašali. »Da, mati tudi vstane. Potem ob 6.30 vstane še oče.« »In kosilo?« »Mati ga pri-se, potem nese tudi četu.« »In ona popoldne

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

Na Capijevo lajanje je odgovorilo žalostno tulenje. To je bil Dolce-in glas. Tulenje je prišlo izza naše kočice in iz precejšnje bližine.

Hotel sem ven. A gospodar mi je položil roko na ramo in me je ustavil.

»Naloži najprej na ogenj!« mi je zaukazal.

Medtem, ko sem izvršil njegovo povelje, je on vzel z ognjišča ogorek, v katerega je pihal, da oživi njegov plamen.

Potem pa, namesto da bi ga vrgel nazaj na ognjišče, ko je že gorel, ga je obdržal v roki.

»Pojdimo gledat!« je rekel. »Stopaj tik za menoj, Capi naprej!«

V trenotku, ko smo hoteli ven, je v tišini izbruhnilo grozovito tulenje in Capi se je ves prestrašen skril k našim nogam.

»Volkovi! Kje sta Zerbino in Dolce?«

Mar so ju volkovi odnesli? Bilo mi je, kot da je glas v gospodarjevem vprašanju izražal bojazen.

»Vzemí ogorek,« mi je ukazal, »greva jima na pomčič.«

V domači vasi sem bil slišal strašne zgodbe o volkovih. Vendar nisem okleval, vzel sem ogorek in šel za gospodarjem.

A ko smo prišli ven na jaso, ni bilo nikjer več ne psov ne volkov.

Le v snegu smo videli stopinje obeh psov.

Sledil smo tem stopinjam. Vodile so okrog hišice.

V mali razdalji smo zagledali v temi mesto, kjer je bil sneg zražen, kot da so se živali valjale v njem.

»Išči, išči, Capi!« je rekel moj gospodar in je obenem zaživžgal, da pokliče Zerbina in Dolce-o.

A noben lajež mu ni odgovoril, noben šum ni udaril v turobno gozdno tišino. In namesto da bi Capi šel iskat, kot mu je bilo zapovedano, je ostal pri naših nogah in kazal očitna znamenja strahu in groze on, ki je bil vendar po navadi tako pokoren in junaški.

Odsev snega nam ni svetil dovolj, da bi mogli v temi slediti stopinjam; že nakratko razdaljo se je pogled izgubil v nejasni temi.

Vitalis je zaživžgal in glasno poklical Zerbina in Dolce-o.

Prisluškovali smo. Vedno ista tišina. Srce se mi je stisnilo.

»Ubogi Zerbino! Ubega Dolce!«

Vitalis je potrdil mojo bojazen z besedami:

»Volkovi so jih odnesli; zakaj si ju pustil ven?«

Da, da, zakaj? Na to nisem našel odgovora.

»Iskati jih morava,« sem predlagal.

Stopil sem naprej, a Vitalis me je ustavil.

»Kje pa ju hočeš iskati?« me je vprašal.

»Ne vem, povsod.«

»Kako se hočeva znajti sredi teme in v tem snegu?«

Moj gospodar se je obrnil zopet proti uti in sledil sem mu, a pri vsakem koraku sem se ustavil, se obrnil in prisluškoval; a opazil nisem drugega kot sneg in slišal nisem drugega nego prasketanje snega.

V uti nas je čakalo novo presenečenje; v naši odsotnosti so se vojice, katere sem bil naložil na ogenj, užgale in visoki plameni so razsvetljevali kolibo do zadnjega kotička.

Nikjer nisem videl Joli-Coeuria.

Če študent na rajžo gre ...

(Popotne zgodbe.)

(Dalje.)

4. Rim.

Zagledali smo ga očrno poklad, v največji svetlobi. Vožnja je bila precej dolgočasna, družine ni bilo nobene nove, Stanko je bil spel lačen in ni vedel, kaj bi, Miško je dremal, a jaz sem gledal kraje in onadva opozarjal nanje. A spraval sem ju k oknu žele, ko sem jima skoraj prisegel, da se vidi Petrova kupola.

Res se je videla, kar na lepem tam za bregom. In še preden smo se dobro zavedli, smo že podili med čimskimi predmeti in na postaji Termini nas je vlak vrzel iz sebe.

Komaj smo našli do izhoda. Tu se je začela šele zmeda, komaj smo se otresli postrežnikov in hotelskih nosačev in voznikov, smo zabredli v gnečo in preganjanje avtobusov, aviomobilov in tramvajev. Avtobusi so vseh vrst, enonadstropni in prillični; vozijo tako, da bi v Ljubljani vse stražniški zmešali in plačali milijone globe, tu je pa ta brzina navadna in sama po sebi umevna.

Svečda tega nisem pomišljal pred postajo Termini v Rimu, tega nisem utegnili; Stanko, ki ima med drugim tudi izreden prometni talent, naju je povlekel v najbližji avtobus in oddrveli smo gor in dol, na desno, na levo. Prav nekje sredi Rima nas je avto odložil in smo zijali v vroče nebo.

Sicer pa smo se v Rimu počutili kot doma. Treba je bilo le najti zavod sv. Hieronima. To je jugoslovanski zavod, kjer študirajo naši bogoslovci v Rimu. Po dolgem iskanju smo ga res našli in šli v peto nadstropje krkat. A ni bilo nikogar; vsaj nesramni italijanski vratar nem je tako zatrjeval, da ga ni. Ne gredoča vodje, ne nikogar drugega. To se nam je zdelo neverjetno, a vratar se ni hotel vdati in niti poljuge nam ni hotel spraviti za to popoldne. Skoraj s policijo nam je grozil. To se nam je zdelo precej zemalo pa tudi bridko. Čudno je, če človek tako daleč od doma doživi pri domačih ljudeh tak sprejem.

Tisti dan smo šli še enkrat v zavod. Pa ni bilo spet nič. Toliko se je vratar nazadnje omečil,

da nam je zaupal, da so sestre Hrvatice in ena Slovenka in da sta v sosednji sobi tudi dva taka kot mi.

Radovedni smo bili, kdo sta in smo kar mimo vratarja vdrli v sobo. Tam sta na naslonjahlj sedela dva — naša tovariš iz Ljubljane. Onadva sta vedela, da smo mi šli iz Ljubljane, mi pa ne za nju. Kdo sta bila, ne povem, eden je sin ljubljanskega podžupana, eden pa moj kolega Tone, o katerem bom še kaj napisal.

Tudi onadva sta nam potočila, da ju nočejo tu sprejeti, v hotelu da je predrago, in sta tako že eno noč pretolkla, politikajo se po mesecu. Jaz sem dejal, da to ni nič hudoga, a onadva nista bila tega mnenja.

Tako nas je bilo kar na lepem pet slovenskih študentov, ki smo v tisti sobi v zavodu sv. Hieronima kovali načrte in gruntali, h kateremu narodu bi šli iskati gostoljubja, ko ga pri našem nismo dobili.

Jaz sem bil prej izvoval nemški študentovski dom, kjer so nas potem lepo sprejeli za mal denar in smo imeli vse na razpolago, še klavir. In vsi smo se prepričali, da so Nemci res gostoljubni in človekoljubni narod na svetu.

Tako smo rešili neprijetno zadevo s stanovanjem za osmi dni in osem noči. Toliko časa smo mislili ostati v Rimu, pa smo ostali še dan več.

V zavod sv. Hieronima pa nismo več šli. Tisti prvi večer smo ostali doma in se pod trto na vrtu pogovarjali o Sloveniji in o domu. Dogovorili smo, da smo že peti teden na raži in da ves ta čas nismo videli slovenskih časopisov.

Zvečer je prihajal še Čeh, ki smo ga dobili v Firneah, drugi dan je prišel s kolesom iz Budimpešte Švedon Sobliez, ki Mudira za koozula ta je govoril čudno madžarsko-hrvatsko-italijansko-nemško mešanico, sicer pa je bil fejš fant. Dobili smo še nekaj Nemcev in trlo nas je bila prav lepa mednarodna družba. Zvečer smo peli vsak svoje pesmi, igrali na klavir, sploh je bil mednarodni koncert, kakor ga v Ljubljani ni nikdar.

To sem malo bolj naširsko napisal, da bože veljati, v kateri družbi smo živeli v Rimu in da nismo bili samt kot lamoni na cesti. In pa zato, da veste, kako človeku dobro delo, kadar na potovanju pride do prijaznih ljudi, in kadar pri vas poteka kak taj študent na vrata, pa ga vzemite na seno.

Drugi dan se je začelo ogledovanje. Stanko je že naprej bal muzejev, Angležinj in cerkvenikov. No, pa ni bilo sile.

Naprej smo šli svečda k sv. Petru. Stanovali smo komaj deset minut stran skoraj ob Tiberi, tik tramvajev, v naši ulici smo imeli vse; pekarijo, prodajalce sadja, sladotdarje, mlekarno — sploh vse.

Šli smo do Angeleškega mostu in pod gradom čez po tistih precej tesnih ulicah in kar v hipu smo se znašli na ogromnem trgu svetega Petra.

Nekaj časa smo samo stali in gledali. Trg prekrasne vedomete na obeh straneh, tjak, ki teče v obliki zvezde na vse strani, ogromna središča, ki se vijajo krog in krog trga na obe strani prav do cerkve. Stebri imajo gotovo podirajo meter v premeru in so viski kakih 15 m. V štirih vrstah. Nad stebrički se dviga Valika, papeževo bivalježe.

Cerkve sama je nekaj veličinskega, kot se na glavno cerkev vezoljne Cerkev spodbli. Pročelje je okrašeno z ogromnimi stebri in na vrhu, kjer se zbirajo streha, so veličanski kipi apostolov.

Počasi smo lezli čez številne stopnice do vhodov. Še Stanko, ki se je bil že spustil z nekim prodajalcem razglednic v barantanje, je očaran umolknil. V cerkvi vodi iz veže, kjer je polno cerkvenih uslužbencev, petro vrat. Svetoleto so zaidana.

Skoraj se ne da popisati, kakšen slon vija dobiš, ko vstopiš v cerkev. Sprva se niti ne zavé, da si v cerkvi, misliš, da si stopil v slica gozd s stebelnimi drevesi. Šele svetli tlak in luči okrog groba svetega Petra te spomnijo, da si v cerkvi.

Šli smo naprej in videli, kako majhen je videti človek v tej stini stavbi. Kot naravnje. Videli smo skoraj ob vsakem stebri skupino po sto, pedeset, dvajset oseb, pa kaj je to v tem prostoru, kjer bi lahko stala vsa ljubljanska cerkva, ne da bi bilo treba vzdigati streho ali razširiti zid.

Šli smo najprej malo pomoliti k grobu svetega Petra, kjer gori vseh nečisto lučk. Pa se skoraj ne da moliti, ko vedno hodijo ljudje mimo in kar na glas govoré.

Stanko se je kar nenadoma izgubil nekam v stranske ladje. Medtem ko sva midva z Miškom razgledovala mozaične slike apostolov in evangelistov v kupoli, se je en klatil bogvekd. To je delal na vsem potovanju in dobil od naja častni primlek pokovec.

Obšla sva bila že vse ladje, vse kipe, vse pe-

Njegova odeja je ostala pri ognju, a bila je prazna; opice ni bilo več v njej.

Klical sem jo in tudi Vitalis jo je klical, a ni se prikazala.

Kakor hitro je mrzla jutranja svetloba kazala grmovja in drevje v pravi obliki, sva šla ven. Vitalis se je oborožil z močno palico in tudi jaz sem storil enako.

Capi ni bil videti več pod vplivom strahu, ki ga je ravdal ponoči. Z očmi uprlimi v gospodarja, je čakal le na znamenje, da skoži naprej.

Ko smo po tleh iskali Joli-Coeurjeve stopinje, je Capi vzdignil glavo in jel veselo lajati. To je bilo znamenje, da moramo iskati v zraku in ne po tleh.

In res sva opazila, da je bil sneg na strehi naše uie zgažen do velike veje, ki je visela nad streho.

Z očmi sva sledila tej veji, ki je rastle iz velikega hrasta, in prav na vrhu tega drevesa sva zagledala majhno temno stvar stisnjeno v rogovilo.

Bil je Joli-Coeur. Prestrašen vsled tulenja psov in volkov je skočil na streho naše ute ta čas, ko smo bili zunaj, in odtod je splezal na vrh hrasta, kjer je bil na varnem in tam goril je ostal, ne da bi se odzval najinim klicom.

Moral sem popraviti napako, ki sem jo zagrešil ponoči.

>Če želite, jo grem iskat.

>Zlomiš si vrat.

>Ni nevarnosti!

Že v zgodnji mladosti sem se učil plezati po drevesih in pogam sem pri tem precej spreten. Nekaj malih vejic je bil ganjalo iz debela; te so mi služile kot šprikle in čeprav sem bil zaslepljen od snega, katerega sem z rokami trosil v oči, sem vendar kmalu prišel do prve rogovile. Ko sem prišel do sem, je postalo ple-

zanje lahko; paziti sem moral le še, da ne izpodrsem na snegu.

Med plezanjem sem nežno ogovarjal Joli-Coeurja, ki se ni ganil, ki pa me je gledal s svetlimi očmi.

Skoro sem prišel do njega in že sem iztegnil roko, da ga zagrabim, ko je nenadoma poskočil in se spustil na drugo vejo.

Sledil sem mu na ono vejo, a kaj zmore človek, in če je tudi deček, proti opicam v plezanju!

Najbrže da nikoli ne bi ujel Joli-Coeurja, da niso bile pokrite veje s snegom, a ker mu je ta sneg močil rčke in noge, se je kmalu utrudil. Tedaj se je spuščal od veje do veje navzdol, skočil gospodarju na ramo in se skrli v njegovi suknji.

To je bilo že precej, da smo našli Joli-Coeurja, a ni bilo še vse, morali smo poiskati še pse.

Z nekaj koraki smo dospeli na kraj, kamor smo prišli že ponoči.

Zdaj ko je bil dan, smo lahko uganili, kaj se je zgodilo. Z odtisi je bila v snegu zapisana zgodba o smrti najinih psov.

Šla sta bila drug za drugim ven iz ute, tekla sta ob stenah in potem smo zasledovali njih stopinje še kakih deset metrov. Tukaj pa so se stopinje izgubile. A zato so se pokazale druge: z ene strani sledovi, kjer so volkovi v nekaj skokih naskočili pse, z druge strani pa so se pokazale stopinje, kjer so volkovi odnesli raztrgane pse.

Vrnili smo se v uti; in medtem, ko je Vitalis kot majhnemu otroku grel Joli-Coeurju pri ognju roke in noge, sem jaz segrel njegovo odejo, kamor sva ga potem zavila.

A odeja sama ni zadostovala. Treba bi bilo tudi pregrete postelje, predvsem pa tople pijače; a mi nismo imeli ne enega ne drugega; prav sreča, da smo imeli vsaj ogenj.

počiva? »O nel Ona pomije in pomete po hiši, potem varje otroke, pripravi za me in očeta večerjo, da ko pridemo domov, povečerjamo in pokadimo, potem gremo spat.« »Ali gre tudi mali spat?« »Nel Ona, ko vse pospravi in počisti, siva in pleče.« »Koliko pa ti zaslužiš?« »Jaz zaslužim samo 10 Din, oče pa 35.« »Koliko zasluži mati?« »Mati? O, ona ne dobi nobene plače. Saj ona se dela nič.« Uboga mati! Ti nič ne delaš, a je vendar vse narejeno.

Zupan in mesni oglednik. Zgodilo se je na Holandskem. Zupan je bil istočasno mesni oglednik; kot zupan pa je tudi vzel v jarem sv. Lukeza vse tiste, ki so mislili, da je ta jarem sladak in se ga splača nadeti. V svoji pisarni je g. zupan imel različne pečate in med drugimi tudi mesogledniškega. Pa se ti zgodi, da pride k zupniku mlad zakonik par, ki je hotel tudi cerkveno poroko. Par je moral predložiti zupniku potrdilo zupanstva, da sta civilno že poročena. Zupnik vzame v roke zupanovo potrdilo, a debelo pogleda, ko opazi na listini pečat »Zdravo in trihinj prosto meso.« Zupan je bil pečata zamenja!

peške nagrobničke, stopila v spodajo cerkev (kriptolo), kjer je skromen grob papeža Pi'a X., kjer vedno moli polno ljudi, in se spet vrnila nazaj, ko naju nekdo pokliče. Prav od daleč. Gledava, gledava, dokler mi Miško, ki je med drugim mislil iti nekoč, ko je dobil v šoli fajfo, za zrakoplovca, ne odkriva Stanka visoko gor, kakih 60 m nad nama na hodniku, ki je krog in krog na notranji strani kupole. Spoznala sva ga le po tem, da nama je mahal s svojim rdečim robotom. Spoznala sva se, da je danes zadnja sobota v mesecu in je prost vstop na kupolo. Mahnila sva jo za njim po položnih stopnicah in sva ga dobila, ko nama je hotel od tam uti. Skrila sva fotografski aparat — hoteli smo se na vsak način fotografirati na vrhu kupole, pa je prepovedano — in obdirjala vso kupolo. Jaz sem se skoraj bal stopiti k ograji in pogledati navzdol na nebo nad glavnim oltarjem, ki je bilo globoko, globoko pod nami. Ljudi iz te višine skoraj ni opaziti. Zato sem razči ogledoval ogromne slike apostolov, ki se zde od epodaj naravno velike, pa so najmanj stiriokrat nad naravno veličino.

Šli smo od tam že na zgornji, precej višji hodnik in od tam prav na vrh na zunanji hodnik na kromi kupole. In je bilo ljudi vseh stanov in narodov. Italijanski orožniki v svojih smečnih frakih, vojaki, zrakoplovci, kmetje, gospodje, gospodične, študenti, Nemci v kratkih hlačah, rjavi in rumenolasi.

Od tu je najlepši razgled na Rim in na okolico (Campagno), tja doli do albanekih gora. Rim je ležal pod nami razprostrt kakor ruha. Vseh sedem gričev s palačami, cerkvami, ki jih pa ni mnogo opaziti v enakomerni sivo-rjavi barvi hiš, stari spomeniki, parki, tovarne na obrobju mesta. Sploh ves Rim. Tega pogleda ni mogoče popisati.

Na drugi strani smo imeli pogled na papežev državo, kjer vneto zidajo in prenavljajo. Zidajo lepo palačo za upravitelja papežev države, kolodvor, radioddajno postajo in še polno drugih stvari. Malo bolj na desno so papeževi vrtovi z lepimi nasadi in ribniki. Jezen sem bil, ko mi je Miško začel razlagati svoje nazore o modernem slavbarstvu in da ni prav, da delajo nove vatikanske stavbe v slogu 16. stoletja. Dejal sem mu, da naj gre to dopovedovat inžinirjem, ne meni, ki sem zadovoljen z vsem, kakor je.

(Dalje.)

M. Jokai:

Ciganski krst.

Tako je torej bilo.

Nekega lepega jutra pride v koltojski dvorec vojvoda potujoče ciganske karavane; na ustnicah mu je bil smehljaj, vendar se je čehljaj za ušesi, ko je gledal v grofa.

»No, vojvoda, kaj te je spravilo v tako dobro voljo, da se kar čehljaš za ušesi?«

»Poljubljam roke in noge zlatoustemu velečastitemu gospodu: z ljubeznivim dovoljenjem se nam je nocoj pod šatorom rodil sinček, ko je prvič petelin zapel, in je tako lep in črn prav kot jaz!«

»No, zdaj treba pa najti krstnega botra prestolonasledniku, kaj ne?«

»Da. Poljubljam kolena milostljivemu gospodu, če bi hoteli biti za krstnega botra? Samo dajte mu kako takšno lepo ime, ki se z eno besedo lahko izgovori, le mogoče mu ne dajte, ker je tako zopno, da se takoj zgrabim za ušesa, če me kdo tako pokliče in potem primem še onega, ki me je ogovoril.«

»Katere vere pa si, vojvoda?«

»Isto vero imam kot vaša milost!«

»Rimokatolik si?«

»Da, da, da! Rim! Zanesljivo sem Rim! Vsi moji otroci, cigančki, stari cigani, pri moji veri, vse je sam zbrani Rim!«

»Potem pa kar k duhovniku!«

Odločni, dobrodušni grof je nato odvedel srečnega očeta z vsem njegovim

spremljavo k duhovniku, kjer so novo-rojenega princa krstili na ime Aladar.

»Joj, joj, joj!« je tarnal vojvoda. »Cigančka so krstili za kan-agarja!«

Toda stotak, ki ga je dobil od krstnega botra, ga je popolnoma pomiril. —

Drugega dne krene karavana dalje in pot jo pripelje v Berkeš. Tu poišče vojvoda najlepšo gosposko hišo in z radostnim razburjenjem vstopi.

»No, kaj želiš, vojvoda?« ga vpraša hišni gospodar.

»Poljubljam stari prst z zlatim prstanom velečastitemu gospodu, velika nesreča nas je zadela: ravno ko je grmelo, se je nocoj rodil ženi sin, ki je prav tako črn kot mati. Mogoče bi postal bel, če bi ga nekoliko občila krstna voda.«

»Glej, glej! Toda katero vere pa si, vojvoda?«

»Prav iste, popolnoma iste kot milostljivi gospod!«

»Ali jaz sem grško-katoliške vere!«

»Saj sem tudi jaz ravno iste vere. Grk sem in imam že štiri Grke! Kako ne bi bil Grk, saj bi me takoj vrazji vzeli, če ne bi bil!«

Nato je berkeški graščak odvedel vojvoda z vsem njegovim spremljavo v svojo cerkev, kjer so krstili cigančka. Po stari navadi je dal krstni boter dukat v plenice, ki se naj shrani za večni spomin, a vojvodu je dal desetak, da se pogostijo.

Naslednjega dne se odpravi ciganska karavana zopet dalje. Pridejo v rumunsko vas, kjer so razmetane hiše kilometre druga od druge. Vojvoda izbere hišo z najvišjo streho, krito s trstiko, in potrka.

51

Prenehal se je. Učitelj v šoli razlaga: »Ako kdo izmed vas najde na cesti ali kjerkoli kakor reč, jo mora vrniti lastniku, ali pa jo oddati na magistratu. Ali se je komu že kaj takega pripetilo?« Martinek (dvigne roko): »Naš ata je nekoč našel zlato oro.« Učitelj: »Ali jo je pridržal?« Martinek: »Ne, gospod učitelj.« Učitelj: »Ali ste slišali otroci? Tako je treba! (Se obrne k Martinku): No in kje je oro oddal? Na magistratu?« Martinek: »Ne, ne, gospod učitelj. Prodal jo je...«

Bogstvo Indije. Indija je dežela, ki skriva v sebi veličanske neizčrpane zaklade. Mnogo je tam zlata in dragih kamenov. Neka rudarska družba, ki ima v svoji lasti večino indijskih zlatih rudnikov, je v zadnjih 50 letih izkoplala za več kot 12 milijard dinarjev zlata. Ni čudno, če je Angležem toliko do Indije, da je pod nobenim pogojem ne dajo iz rok.

Jok in veselje. Ko si prišel na svet, si jokal, domači so te pa bili veseli. Živi torej tako, da bodo takrat, ko boš umiral, domači jokali, ti pa boš vesel.

Molče sva sedela z gospodarjem pri ognjišču in ostala sva tam nepremično in zrla v ogenj.

»Ubog Zerbino, uboga Dolce, uboga prijatelj!« Te besede sva vsak zase mrmljala ali pa vsaj so nama vstajale v srcu.

Saj sta bila naša tovariša in sreči in v nesreči in meni v dnevih žalosti in samote celo prijatelja.

Nisem si mogel odpustiti. Če bi bil dobro pazil, kot je bila moja dolžnost, in če ne bi bil zaspal, ne bi psi šli ven in volkovi nas ne bi napadli v naši uti; ostali bi precej oddaljeni iz strahu pred ognjem.

Rad bi, da bi me Vitalis kregal in tepel.

A ničesar ni rekel, še pogledal me ni. Glava mu je klonila nad ognjišče: gotovo je premišljal, kaj bomo počeli brez psov.

XV.

Prihod v Parizu.

Bili smo še daleč od Pariza.

Med potjo nam je poginil Joli-Ceur, ki se je bil premrazil.

Morali smo naprej hoditi po zasneženih potih od jutra do večera in ostra burja nam je pihala v obraz.

Kako so bile žalostne in dolge te razdalje med našimi postajami! Vitalis je stopal naprej, jaz za njim, Capi pa tik za mano.

Tako smo šli po vrsti naprej molče cele ure z obrazom, ki je radi mrzlega vetra postajal modrikast, s premočenimi nogami in s praznim želodcem; ljudje pa, ki smo jih srečavali, so se ustavljali, da bi gledali, kako smo korakali mimo.

Očividno so jim rojile čudne misli po glavi: Kam vendar vodi ta velik starček tega otroka in tega psa?

Molk mi je bil skrajno mučen, zakaj živo sem

čutil potrebo za razgovor, da se vsaj nekoliko oamim; toda Vitalis mi je odgovarjal le prav na kratko, kadar sem ga nagovoril in niti takrat se ni obrnil.

Nekega dne je vendar blagovolil sesti k meni in na način, kako me je gledal, sem čutil, da bom končno le že izvedel, kar sem že tolikokrat želel izvedeti.

Bilo je nekega jutra, prenočili smo v neki kmetiji nedaleč od velike vasi. Odpiral sem oči, da se znajdem sredi zmešnjave streh, zvonikov in stolpov, ki so se izgubljali v meglah in v dimu, ko je Vitalis ustavil svoj korak, stopil k meni in mi rekel, kot da bi nadaljeval pogovor, ki se je razvil že davno:

»Vidiš, zdaj se bo naše življenje izpremenilo; v štirih urah bomo v Parizu.«

»Ah! Kaj je to Pariz, ki se razprostira tam doli?«

»Kaj pa da.«

V istem hipu, ko mi je Vitalis rekel, da imamo Pariz pred seboj, je iz neba prisiljal solnčni žarek in za trenutek se je vse pred menoj zlato zasvetilo. Prav gotovo se nisem varal; našel bom zlata drevesa.

Vitalis pa je nadaljeval:

»V Parizu se bova morala ločiti.«

Hipoma se mi je stemnilo in nič več nisem videl zlatih dreves.

Obrnil sem oči k Vitalisu. Tudi on mi je gledal, in moj blede obraz in trepet mojih ustnic sta mu povedala, kaj se godi v meni.

»Zdaj si pa vznemirjen,« je dejal tudi on užaloščen, mislil sem si pač.

»Ločiti se?« sem rekel usposled, ko je minil prvi hip tesnobe.

»Ubog dečko!«

Ali Vam je že znano

da kupite blago za zimske suknje, črn in moder kamgarn in športni ševijot najugodnejše v novi trgovini

A. Žlender

Ljubljana, Mestni trg št. 22.

Notri je stanoval romunski plemenitaš. Tudi njeja je zaprosil za krstnega botra svojemu sinu, ki se je ponoči rodil, kakor je dejal.

»Toda jaz sem staroverec, vojvoda!« odgovori romunski plemenitaš.

»O, milostni gospod, saj sem tudi jaz staroverec, pri moji veri, najbolj staroverski sem! Saj je moja vera že vsa razbita, odbrgnjena in gnila — sicer pa vedo, da cigani nima ničesar novega.«

»Pa dobro!« si misli plemenitaš in objubi, da hoče iti dečku za botra. Toda nesrečnemu očetu ni dal več kot pet »pasjih jezikov« (tako so radi oblike in barve imenovali stare bankovce po deset krajcarjev).

»Kako? Ali je bilo za to sploh vredno resti otroka h krstu?!« je rentočil vojvoda.

In plemenitaš se je premislil ter poslal za cigani lepo ovco in vedro brinjevca.

»No, vendar se je izplačalo!« je pritrđil vojvoda. Pa so se odpravili naprej in počasi potovali od kraja do kraja. Po njih pripelje do Orehovega gradu. Tukaj je bil v graščinskem poslopju najemnik. Na grajskem stolpu je stala zvezda, kar

je ciganski vojvoda takoj uganil, da morajo biti notri kalvinci (protestantom sorodna verska ločina). Previdno se splazi na dvorišče in začne na ves glas vekati:

»Ojej, ojej, ojej! Kako sem revež nesrečen! Bolje bi bilo, ko me ne bi bilo na svetu! Ojej, gorje mi!«

»Kaj ti je vendar, vojvoda? Kaj se je zgodilo?« ga vpraša oskrbnik, ki je pritekel na krik.

»Ponižno prosim, nikar se ne jezite!« je javkal cigan dalje. »Jaz nisem kriv, jaz nisem kriv... Več ko teden dni je že minilo, odkar je žena rodila sinčka, pa mu nikdar nikjer ne morem najti krstnega botra. Povsod me podijo, povsod kričijo name: Le pojdi h kalvincem, naj ti bodo oni za botra, ko si sam kalvinec. Le tam si ga poišči!... Oh, gorje meni!«

»Kaj res, da si kalvinec, vojvoda? Res?«

»Se razume, da sem! Pa še kakšen! Kar mrvljinci mi gredo po hrbtu, kadar kdo govori o postu (kalvinci zametavajo post). Tristo mačkov, sto podgan, še Veliki petek sem jedel slanino!«

Tudi tukaj je našel vojvoda krstnega botra. Kako se ne bi usmilili takega nesrečnega! Povrh je prejel pet lepih, belih srebrnih tolarjev!

Tako je vojvoda s svojo družbo potoval vso Erdejsko — z enim samim novorojencem, ki mu je iskal krstnega botra! Ko so prišli do Trockovega, je imel poglavarjev ciganček nič manj kot tri in dvajset imen in šest različnih vrst vere! Tolikokrat so ga krstili in vpisali v krstne knjige v dveh mesecih. Glavno pa je, da so lepi denarci zdrsnili v ciganov žep od tri in dvajsetih botrov. Če mu ne bi bilo to glavno, sploh ne bi bil cigan. (Poslovenil Sveco Golob.)

Nove knjige in skladbe.

n Vi oblaki ga rosijo — deset pesmi za adventni čas, za mešan in ženski zbor. Zložil Martin Želencik. Cena partiture 20 Din. Za večino pesmi je zložil besedilo g. prof. Filip Terčelj, tako da bo zbirka teh pesmi vrhunska za vsakogar tako zaradi lepe in originalne vsebine, kot tudi zaradi dovršene kompozicije priznanega skladatelja Želencika. Priporočamo!

n V Kartago, potopis s podobami. Spisal Jos. Lavtižar, župnik v Ratečah-Planici. Cena 12 Din. Gosp. župnik, priznani pisatelj, ki je v svojem življenju zelo veliko potoval in nam svoja potovanja prijetno in poučno popisal, je tudi letos prijel za popotno palico in se podal v Afriko, na razvaline staroslavne mesta Kartago, kjer se je istočasno vršil svetovni evharistični kongres. Knjižico je spisal tako lepo in zanimivo, da jo bo vsakdo z velikim užitkom večkrat prebral. Priporočamo! Dobite jo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

n Miklavžovo in božično darilo: Misijonski koledarček za mladino 1931. Cena 3 Din, pri narožbi 10 izvodov skupaj eden povrh. — Klaverjev misijonski koledar 1931. Petnajsto leto. Cena 5 Din, pri narožbi 10 izvodov skupaj eden povrh.

d »Skritvostna sveta noč« Nova božična igra v štirih dejanjih. Cena 7 Din. Izdala in založila Družba sv. Petra Kloverja, Ljubljana, Metelkova 1. Štefan Lazar: Kraljica Estera. Roman. Iz madjarščine prevlel Fr. Kolenc. Samozaložba. Cena 15 Din. Knjigo prodajajo tudi Jugoslovanska tiskarna in Novazaložba v Ljubljani in Cirilova tiskarna v Mariboru. Jedro povesti je ono, kar ga nudi zpana svetopisemska zgodba o kraljici Esteri. Za dolge zimske večere bo knjiga koristno berilo.

Poravnajte naročnino!

Revmatizma Trganja Glavebola Živčanebo ezni

se rešite takoj, če rabite francosko žganje Radium vinski cvet

„ELEVATOR“

Zahtevajte takoj vzorec, ki vam ga brezplačno pošlje

„PIRETRIN“ D. D.
ZAGREB, Braunirova ul. 43

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico. Ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelave ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnike ali vajencev in narobe.

Kovaškega vajenca

iščem iz poštene družine, starega 14-17 let. Franc Vrhovec, kovaški mojster, Zablance, pošto Horjul.

Mizarskega vajenca

z vsjo oskrbo sprejme. — Franc Kregar, Vižmarje 87

Čevljarskega vajenca

z oskrbo sprejmem takoj. Bitenc Jožef, Predoslje, p. Kranj.

Sivalne stroje

5 rabljenih Singer imam naprodaj po izredno nizki ceni. Naslov pove uprava št. 13160.

Kravarja

k 8 glav živine sprejme Fr. Juvan, valični mlin, Gameljne, po ta št. Vid nad Ljubljano. — Plača po dogovoru. — Nastop takoj.

Kovaški pomočnik

ki je prišel od vojakov z dobrimi spričevali išče službe. — Naslov v upravi pod št. 13.150.

Mizarskega vajenca

pridnega in poštenega sprejmem. — Pogo i po dogovoru. Janko Zupan, mizar, Kranj 73.

250 Din na dan

zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni Persson, Ljubljana, Poštni predal 307. — Znamko za odgovor!

Vajenka

za šeparico, le dobro vzgojena, se sprejme. Naslov v upravi pod št. 12.773

Mizarskega vajenca

sprejmem. Hrana in stanovanje v hiši. Vidmar, Zg. Slika 2.

Sprejme se moški,

trezen, srednjih let za oskrbovanje goveje živine in hišnega dela. Pismene ponudbe na upravo Domoljuba pod poštenc št. 12.738.

Posestvo

naprodaj s kmečkim mlinom na Gorenjskem. Pojasnila daje Zupan Franc, Mošnje Štev. 30, p. Radovljica.

Učenec

za strgarsko obrt se sprejme Franc Rojina, Kolidvorska 8.

Kolar, pomočnika

sprejmem. — Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Grašič, strojno kolarstvo - Primskovo pri Kranju.

Šivalni stroji — tovarniška zaloga

Franjo Potočnik, Kranj, poleg glavarstva.

Pogreznjivi, gladka miza 2 predala, od 2600 Din naprej. Oglejte si! Zahtevajte prospekte!

FIGE krške / **ČEŠPLJE** bosanske

BRINJE krošk, istrsko in laško prodaja **FRAN POGAČNIK**, Ljubljana, Dunajska 36

Kje tiči vzrok?

V revmatizmu, trganju v sklepih, živčnih bolečinah? Mogoče posledice prehlajenja? Večinoma je vzrok v takih slučajih nezadostna nega telesa. Veliko ljudi že 34 let rabi okrepjujoče sredstvo za olajšanje bolečin, hišno zdravilo in kozmetikum: Fellerjev »Elsatrg« ter si zna obrniti stalno zdravje. Rabijo ga za mazanje in cenijo

dejstvo tudi proti kašlju, hripavosti, bolečinah v vratu in prsih ter proti gripi in nahcdu, rabijo ga tudi notranje pri neugodnem občutku itd.

Storite tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

Fellerjev »Elsatrg« dobite v lezarnah in sličnih trgovinah v posrednik steklenicah po 6 Din, dvostrukih steklenicah po 9 Din ali v spec. ali velikih steklenicah po 20 Din. Poštni paket vsebuje 6 poskusnih ali 6 dvostrukih ali 2 velike spec. jalni steklenici 62 Din, teje inšani paketi samo 139 Din pri lekarnarju

EVGEN FELLER, STUBICA DONJA,
ELSTRG 16. — SAŠKA BANOVINA.

Nervozni umirajo zgodaj!

Ste li opazili pri sebi čudni le tupatam
katerega izmed naslednjih znakov bliža-
joče se živčne oslabelosti?

Hitro razburjenje, nerazpokoženje drgetanje udov, ne-
mirnost, utripanje srca, omotični napadi, tesnoba, ne-
spetnost, nemirne sanje, neobčutljivost posameznih teles-
nih delov, plašljivost, prevelika razdražljivost sprčo ugovarjanja,
ropota, duba, poželenje po omamilih, tobaku, alkohola, čaju, kavi, trza-
nje očesnih vek ali migljanje pred očmi, naval krvi, tesnoba, muhavost,
odpoved spomina ali govora, izredna nagajenja ali odvrtnost. Ako se po-
javi pri Vas kateri teh znakov nervoznosti, eden močan ali več hkrati, tedaj
so Vaši živci resno oslabiljeni in potrebujejo okreplila.

Ne pustite tega vnevar še naprej, ker slede temu lahko kmalu resne motnje
duševnih zmožnosti, kot nesmiselno govorjenje in nazavedna dejanja, hitra
telesna propast in zgodnja smrt. Nič ni na tem, odkod Vaša živčna oslabe-
lost, vabim Vas, pišite mi! Radevolje Vam

Zastonj in poštnine prosto enostaven način odkrijem

ki Vam bo pripravil veselo iznenađenje. Morda ste za razna sredstva
izdali že mnogo denarja, dosegli pa v najboljšem slučaju le kratkotraj-
no zboljšanje. Zagotavljam Vas, da poznam pravi način

kako slabosti Vaših živcev odpomoči.

Ta način prinese obenem tudi zboljšanje razpoloženja, veselje do
življenja, moč in delazmožnost, da, pisal mi je že marsikdo, da ga
je povsem prerodil. To dokazujejo tudi mnena zdravni-
kov. Stane Vas samo dopisnico. Pošljem Vam zelo poučno

knjiško popolnoma zastonj.

Če Vam ni mogoče pisati takoj, si **spravite ta oglas!**

Ernst Pasternack, Berlin, SO.

Michaelkirchplatz No 13. Abl. 317.

Vsak dan

Vas obvešča »Slovenec« o vsem,
kar je novega v svetu in po do-
movini. — Zastonj na ogled
Vam pošlje list uprava, če ji spo-
ročite svoj naslov!

»Stric Tomova koč« je gotovo naj-
bolj razširjena dram po svetu. Od l. 1852,
ko je izšla, je letos prvič, da jo nikjer v
Ameriki ne igrajo.

Poročiti se želi

obrtnik iz boljše krščanske hiše, vsestransko iz-
obražen, plemenitega srca, z nevesto sebi ena-
kega značaja. Starost nad 30 let. Prednost imajo
vdove, ki posedujejo količkaj premoženja. —
Alojz G., Florijanska ulica 13, III. n., Ljubljana.

Fige in brinje

za žganjekuho, v najboljši kvaletiti, nudi najceneje
Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

Kovanci

Najboljši trdi in mehki koki in kovanki
premog Vam nudi Družba Mirija, Ljubljana
Dunajska c. 44. Telefon 2820

V vsako hišo »Domoljuba«!

Samo 130 Din

rdeča ali rožasta
odeja!

Samo 150 Din

krasna klot odeja!

Samo 43 Din

sivo vzorčasta fla-
nel-odeja!

Razpošilja

Trgovski dom

Stermeckl, Celje št. 19

Neodgovarajoče se zamenja ali vrne denar.

Novi, veliki, ilustrirani cenik z več tisoč
slikami se pošlje vsakemu zastonj.

Hočete zaslužiti?

**Kmečki fantje in mošje,
žene in dekleta**

in vsi oni, ki želijo s poštenim delom zaslužiti!
Visok zaslužek, tudi več tisoč mesečno, Vam nudimo
v zimskih mesecih z lahkim delom na domu. Ni
potrebno nikako posebno znanje ali spretnost, tem-
več samo pridnost. Vsi, ki hočete zaslužiti, javite
takoj svoj naslov, ker samo še ta mesec bomo
oddajali delo. Za poštnino, navodila za delo in ma-
terijal je priložiti Din 10— v znamkah.
Jugoimport, R. Steindl, Ljubljana VII, Dermotova 9

Kupujem vse vrste

Zobotrebcev (klinčke)

po najvišjih konkurenčnih cenah ter po
vrnem denar za mestno trošarino (šrango)

M. Pakič, Ljubljana

Sv. Petra nasip 27 (za vodo)

Za zimo je treba

novih čevljev

ker je pa stiska za denar, pojdite nemudoma v
TREBNJE v trgovino **IVAN A. GROSEK**. Tam
boste kupili najboljše gornje usnje in najboljše
podplate po znižani ceni.

Za zimo je treba

gorke obleke

ker je pa stiska za denar, pojdite nemudoma v
TREBNJE v trgovino **IVAN A. GROSEK**. Tam
imate letos priliko kupiti vsakovrstno blago za
obleke po zelo znižani ceni. Izbira v moških in
ženskih štoliš je velika. Na novo: gotove obleke
in zimski površniki! Moje geslo je: Dobro blago,
velik promet — mal dobiček.

Občutljivost. Stara mati se je dala po
zdravniku preiskati. Ta jo je obračal, tr-
kal na rebra, poslušal ter vedno bolj z
glavo zmajeval: »Gospa, prav nič se mi
ne dopadete.«

»Na, veste kaj, gospod doktor,« je od-
vrnila starka, »saj vi tudi niste ravno
eden izmed najlepših.«

Blago za jesen in zimo

kakor tudi vse vrste PLETENINE najnovejšega
lastnega izdelka kupite najceneje v trgovini

ANTON SAVNIK, Škofja Loka.

Budilke od Din 49^{.-} naprej

Budilke, stenske in žepne ure

kupite najbolje in najceneje pri

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Prešernova ul. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Zahtevajte ce-
nik zastonj in
pošt. prosto!

Budilke iz lesa od Din 84^{.-} naprej, brez budilke Din 49^{.-}

Zahtevajte ce-
nik zastonj in
pošt. prosto!

Stenske ure z bitjem, ideče štirinajst dni od Din 380^{.-} naprej

Preddelavec: »Selan, da boste vedeli, kaditi ni dovoljeno med tem ko delate.«
Selan: »Saj zato pa takrat ne delam, kadar kadim.«

Najfinejša eksotična olja,

ki se uporabljajo kot jedilna olja so glavni sestavni del pravega

terpentinovega mila

Gazela

Zato je to milo najbolj cenjeno pralno sredstvo

NAZNAVILLO

Vsem trgovcem in kmetom vljudo na-
znanjam, da sem vzel v najem

bivši Matianov mlin

kjer se melje vsakovrstno žito. Kmetom se
žito takoj zamenja za moko.

Se priporočam

ANTON KMET, valjni mlin

Fužine, pošta Sp. Hrušica.

Telefon št. 3189.

Telefon št. 3189.

L. MIKUŽ

Ljubljana, Mestni trg 15

Na malo **Dežniki** Na veliko

Ustanovljeno 1839 Telefon 2282

Edino najboljši **Sivačni stroji in pletilni švic.**
„Dubied“ stroji ter kolesa
za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke

Ljubljano

blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vozenju brezplačno.

Večletna garancija.

Zdravnik: »Kdaj ste opazili na njem
prve znake umobolnosti?«

Zena: »Takrat, ko je mene vzel.«

Nič Vas ne slane

Tudi Vi pridite, pa ne zamudite, ker čas je zlat
ter si oglejte mojo bogato zalogo raznovrstnega
manufakturnega blaga za moške in ženske obleke.
Zima je huda, pa treba dobre obleke in poceni!

Star pregovor pravi:

Kdor hoče dobro blago in poceni kupiti,
mora k **Grlicu v Trebnje** priti!

Na zahtevo pošljem tudi vzorce.

J. Grlic, trgovina z meš. blagom, Trebnje.

GORENJCI!

Svečeno znane

KOŽAK FOTO APARATE

dobite že od Din 145^{.-}

dalje v drogeriji!

ŠINKOVEC

Kranj, Glavni trg 189

Uspeh Vam je zagotovljen tudi
brez znanja o fotografiji. Pišite
še danes, naj se Vam pošlje
b brezplačno cenik.

Današnji čas. Gospa: »Iz vaših spri-
čeval je razvidno, da ste bili že v mnogih
službah. Kako dolgo pa ste bili v zadnji?«
Služkinja: »Nisem na uro pogledala.«

Berite! Poslušajte!

Povečal sem zopet svojo trgovino, kakor tudi
zalogo z jesenskimi in zimskimi blagom iz prvo-
vrstnih tu- in inozemskih tovarn, radi tega Vam
nudim krasno izbiro posebno v damskih plaščih,
moških oblekah in suknjah ter v vsem drugem
blagu, po zelo ugodni ceni. — Oglejte si zalogo
in prepričani boste ter pri enem obisku bo Vaš
trud poplačan! — Ne zamudite prilike, ker zima
se bliža! — Se priporoča z vsem spoštovanjem

VINKO SAVNIK, Radovilica.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Ček.

»SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT

ZA POKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Salomut

Generalno zastopstvo »ALPEKO« TRG. INDUSTRI. DRUŠTVO, Ljubljana, Masarykova 23

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.

Urednik: Jože Košček.